15 июне вай республика къахьегамхоша массане а цхьатарра кхаж тессар РСФСР а Нохч-ГІалгІай АССР а Лакхехьарчей моттигерчей Советашка депутаталла харжа оттабаьча кандидаташта тІехьа.

Хоржамаша цІаькха а хьахьекхар советски нах Коммунистически партена гонахьа айхха кхотабенна хилар.

Масса а мехкий пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») ОРГАН ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКОГО ОБКОМА КПСС, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКОЙ АССР

Газет арадувл 1923 шера денз • ШИНАРА, 17 июнь, 1975 шу. • № 73 (5144). • Мах 2 кап.

СОВЕТАШКА ДИКАГІБАРАШ ХЕРЖАР

ИРАЗЕРЧА ВАХАРА — КОММУНИЗМАНА ТІЕХЬА

КІирандийнахьа Іуйра денз г. Грозне йиълагІча микрорайоне баха нах кооперативни техникумагахьа дІаaха болабелар. ЦІей дезде болхаш санна тІадувхача баракъа, гІирса дика кийчбенна, бар уж. Гаьнара хьахоз лекха ашараш. Техникума гонахье, хьалхашке цІена, лостам болаш я. Иштта хоза кийчъяьй наха кхаж тоссаш йола фойе а.

Іуйрийна ялх сахьат дала пхийтта минот эшаш ха яле а укхаза гулбеннавар ах бІаь гаргга саг. Цигга дІайолалу РСФСР а Нохч-ГІалгІай АССР а Лакхехьарча Советашка къахьегамхой депутатий моттигерча Советашка хоржамаш дара хетаяь митинг.

ВІашагІкхийттачарна хьалхашка лоаппа къамаьл ду № 39 йолча участка хоржамий комиссе председатела, кооперативни техникума директора Бесчеков Александр Битербиевича. Цо белгалдаьккхар халкъа дикагІболча къонгаштеи мехкараштеи тІехьа кхаж тосса да советски демократи вахаре кхоачашъеш хилара къаьгга дола цхьаькха цхьа тешал хилар.

— Вай тахан массава цхьан магара а волаш хьаллоаларгба депутаталла харжа кандидаталла оттабаьраш, шІаьхха а дІагойтаргда партеи халкъеи цхьоагІо йохаргйоацаш, Коммунистически парте, цун ленински Центральни Комитета чурен арахьарен политика советски наха чІоагІа къоабалъеш хилар.

Харжархой цІерагІа къамаьл даьча Сийлахь-боккхача Даймехка тІема ветерана Гуменюк Степан Константиновича, духхьашха кхаж тоссаш волча техникума II курса студента, отличника Шовхалов Салмана шоаш урнашка бюллетенаш Іочутовсача хана дег тІара баркал аьлар Коммунистически партена, Советски правительствана шоашта иштта иразе вахар хьакхоллarах, машара политика леррагІа чакхйоаккхаш хиларах.

Иштта, духхьал хьалхарча кхаь сахьата цу участке чубоагІача харжархоех аханел совгІа бараш кхаж тесса баьлар, хІаьта дийнахьа ши сахьат доалаш — берригаш хІана бац аьнна бараш. РСФСР Лакхехьарча Совета депутаталла харжа оттаваьча РСФСР арахьарча гІулакхий министра Титов Федор Егоровича, Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета депутаталла оттаваьча Павлов Михаил Павловича, Грозненски горсовете — Горбаков Махьми Султанаи Рязанов Борис Ивановичаи, кхычарна тІехьа дог раьза болаш кхаж тессар цар.

• • •

Итт сахьат даьннача хана Грозненски трамвайни управлене № 29 йолча хоржамий участкера 1356 харжархоех 906 кхаж тесса ваьннавар.

Хоржамий комиссе председатела В. Н. Ракитске укх тайпара дувц шоай участке кхаж тасса болабаларах:

— Эггара хьалхара бюллетенаш бе дехкар тІема а къахьегама а ветерана Комаров Петр Ивановича, коммунистически къахьегама ударника, «Красный молот» завода котельщика нов. В. П. Бондас, эггара хьалха кхаж тасса венача Восконян Хачатура. Ше коммунистийн парте боацарийн блока кандидаташта тІехьа кхаж тоссаш «Грознефтехимзаводы» яхача объедненe йоккхагІйолча бухгалтера Климова Тамара Васильевнас аьлар:

— Тахан союзни а автономий а республикай Лакхехьарча Советашка, къахьегамхой депутатий моттигерча Советашка депутаташ хоржаш вай дог тийша да цар машар ларбаргба, вай Даьхен экономика чІоагІъяра, халкъа вахар кхы а иразегІа хилийтара низ хьинари кходерг ца хиларах.

— Духхьал хьалхарча пхийтта минутах бІаь совгІа саг кхаж тесса ваьлар тха участке — йоах нов. В. Н. Ракитске.

Цхьа барт а болаш

Берригача советски наха а санна, социалистически демократе доккха цІей дар даха кІиранди МагІалбикерча къахьегамхошта. Дегаш гІоздаьнна, хьинар совдаьнна бар городера а юрташкара а харжархой, Іуйрийна кхаж тосса ха хьатІакхачалехьа хьаухар хоржамий участкашка дукхабаьраш. Массанахьа а ханнахьа дІадоладир кхаж тоссилга. ДукхагІйолча хоржамий участкашка митингаш хилар.

КхоалагІча юкъерча школе я городера шоллагІа хоржамий участок. Дукха харжархой бар укхаза Іуйрийна ялх сахьат доалача хана. Митинг хьайийлар КПСС горкома инструктора З. Н. Зарудневас. Советски демократе цІейца харжархой даькъала бийцар участкови комиссе председатела А. М. Коригова. Нийсса ялх сахьат даьлча цо кхаж тасса тІаьхьийхар гулбеннараш. Эггара хьалха кхаж тосс къахьегама ветерана, къаьнагІчарех волча харжархочо Червов Александр Филипповича.

— Укх шерара хоржамаш, — аьлар цо, — шийй тайпара лоархІам болаш да, хІана аьлча, уж чакхдоал ийслагІа пятилетка чакхйоалача шера, берригача советски халкъо КПСС XXV съезда кийчо еча хана. Аз дог гІоздаларца кхаж тосс тахан коммунистийн парте боацарийн блока викалаш хоржаш, паччахьалкхен органашка тешамегІа бола халкъа викалаш хоржаш аз кхаж тосс кхы иразегІча вахара, дунен халкъашта юкъерча машара, коммунизма кердача коталонашта тІехьа.

СовгІапчарча № 19 йолча хоржамий участке эггара хьалха кхаж тоссаш хилар укх шера 18 шу даьнна йола «Ингушский» совхоза доярка Коригова Бамматгире Эсет. Цо аьлар:

— Укх шера эггара хьалха кхаж тоссаш я со. Іалаьмате чІоагІа дог раьза долаш хорж аз тахан Советашка коммунистийн парте боацарийн блока викалаш — Даьхен толашагІболa къонгаши мехкарийн. Аз дег тІаьа баркал оал Коммунистически партена, Советийн паччахьалкхенна цар цахаддаш тхоай мугІарерча къахьегамхой йоакхо ярах. Цунна дола кхы цхьаькха а къаьгга тешал да Москверча Бауманский района харжархой собране КПСС ЦК Генеральни секретара новкъоста Л. И. Брежнева даь къамаьл. Цо хІара къахьегамхочун дог ураоттаду кхы а дикагІа къахьега. Цунна жоп а луш аз дош лу ийслагІа пятилетка чакхйоалача укх шерара сай социалистически декхараш 1-ча декабре кхочушде.

Кердача Редантерча № 15 йолча хоржамий участке эггара хьалха кхаж тоссаш хилар 86 шу даьнна воккха саг Газгиреев Бексолта. Ше кхаж тоссаш цо аьлар:

— Сона дика дагадоагІа се къона хинна шераш. Паччахьа хана гІалгІай цхьаккха а бокъо яцар. Вай воай викалаш лакхехьарча Іаьдала органашка хоржилга вІалла дагадоха йиш йолаш хІама яцар цу хана. ЧІоагІа дог гІоздоаккхаш хувцамаш хиннад городашка, районашка, юрташка — довзардоацаш тоаденнад наьха вахар. Кхы мел дар ца дувпаш, алхха цаІ белгалдаьккхача кхоачам ба: тха юрта бахача наьха цІеношка газ йоагаш хилар. Из деррига а хьахиннад Коммунистически парте цахаддаш зІамигача къамий, берригача къахьегамхой йоакхо яр бахьан долаш. Цун хам бе беза къонабараша а къаьнабараша а, сий де деза. Кердача къахьегама коталонаца жоп дала деза парте еча йоакхонна.

ЦхьоагІа чакхдаьккхар районерча харжархоша кхаж тоссилга. Іуйрийна 10 сахьат даьлча спискаш тІа белгалбаьха харжархой кхаж тесса баларах эггара хьалха хоамбир № 4 йолча совхозерчен, Чкалова-юртарчен, Южный яхача поселкерчен хоржамий участкай комиссеша.

— Спискаш тІа дІаязбаь хинна районера берригa харжархой кхаж тесса баьлар 16 сахьат доаллаш, — йоах районни хоржамий комиссе председатела Х. Х. Барахоева. Из хул хьалха хиннача хоржамашкарчул ши сахьат хьалха.

РСФСР а Нохч-ГІалгІай АССР а Лакхехьарча Советашкеи моттигерча Советашкеи дІаоттабаь берригa кандидаташ депутаталла а хоржаш дика чакхдаьлар МагІалбике кхаж тоссилга. Цо цІаькха а хьахьекхар дуккхача къамех бола МагІалбикера берригa къахьегамхой кхы а чІоагІагІа партена гонахьа кхотабенна а XXIV съездо белгалъяьккха чурен арахьарен политика къоабалъяь хьаллоацаш а хилар.

А. БАСИЕВ.

ДЕГАШ ГІОЗДАЬННА

Самардийнахьа, 15 июне, Іуйрийна ялх сахьат далалехьа Старопромысловски районерча № 15 йолча хоржамий участке масса оагІорахьара хьатІаухаш бар кхаж тасса боагІа нах. «Марша доагІалда!» яха дешаш да хоржамий участке дІачувоалача наІарашка хьалтеха. Локхаш музыка йолаш безаме тІаэц кхаж тасса боагІараш Цурикова Людмила Константиновна председатель йолча хоржамий комиссе членаша. Хоза кийчъяь я агитпункт. Къаьстта чІоагІа дог гІоздаьнна ба тахан духхьашха кхаж тоссаш бараш.

Ираз долаш, машаре берригa советски нах бахар ловш кхаж тосс аз тахан духхьашха, аьнна шийй бера бюллетенеш урне Іочутайсар Тутушева Зура Сайдаевнас. Хаддаза къаух хоржамий участке шоай сийлен декхар кхоачашде боагІараш. Цига берригa кхаж тасса безаш вар 1363 саг, хІаьта дийнахьа 12 сахьат доалача хана кхаж тесса ваьннавар 1200 саг.

Гаьннара хьежача гуш ба Грозерча № 3 йолча хоржамий участке хаддаза кхаж тасса хьаухаш бола харжархой. Эггара хьалха цига кхаж тессар ТЭЦ-3 смена начальника Мурзин Владимир Инокентьевичен цун сесаго, радиотехнически завода болхлочо Мурзина Нелли Алексеевнаси.

— КПСС ЦК Генеральни секретара Леонид Ильич Брежнева Москверча Бауманский хоржамий округе харжархошта хьалхашка даьча къамаьлага чІоагІа уйла тІаяхийта ладийгІар оаха, — йоах марен сесаго. Леонид Ильича белгалдаьккхар КПСС ЦК Политбюрос, Советски правительства дунен халкъашта юкъера кхохкам мелбара, дунен тІа машар хилийтара, советски нах ираз долаш бахийтара къовсам лоаттабь хилари, дІахо лоаттаберг хилари. Иштта вай вахар сийрда, ираз долаш хилийтара даим йоакхо еча вай хьамсарча партена, правительствана тІехьа кхаж тосс оаха аьнна шоай бюллетенеш урне Іочутайсар цар.

Даьхен дикагІболча къонгаштеи мехкараштеи тІехьа кхаж тессар 88 шу даьнначa пенсионерка Веревкина Федосья Ивановнас, персональни пенсионера Белик Петр Петровича, кхычар. Ханнахьа кхаж тесса чакхбаьлар цу участке берригa харжархой. Иштта хилар Старопромысловски районерча кхыча хоржамий участкашка а.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

СУРТАШ ТІА: духхьашха кхаж тоссаш йола З. Тутушеван кхаж тоссаш йола 88 шу даьнна пенсионерка Ф. Веревкинаи.

И. ПЛИЕВА сурташ.

ДУНЕН ТІАРЧА МАШАРА, ИРАЗА ДУХЬА

Хоза кийчъяьяр самардийнахьа Грозне, проспект Победы, № 4 йолча цІагІа илла № 28 йола хоржамий участок. Гаьнна хозаш Іура денз екар музыка. ЦІей дездеча хьисапе кийчбенна харжархой хьаухар укхаза шоай граждански декхар кхоачашде — коммунистийн парте боацарийн блока тІехьа кхаж тасса.

Іуйрийна массанел хьалхагІа кхаж тасса вера РСУ-2 машинист Ломакин Иван Георгиевич. Пенсе вахача Іеца луш юха ше хиннача коллективе балха венав из. Къоначa болхлошта ка ца луш къахьег Иван Георгиевича хІанз а. Из кхоачашъяь ваьннав, пхе шера задани.

Цун тІеххьа кхаж тосс Сийлахь-боккхача Дай-мехка тІема ветерана пенсионера Блугин Виктор Исаевича. Наькха тІа йоахкача орденашеи медалашеи хьахьокх Даьхе бахьан моастагІчох латаш цунна дукха денале гІулакхаш карагІдийннилга. Ше кхаж тоссаш Виктор Исаевича аьлар:

— Аз кхаж тосс Ленински партена, новкъост Леонид Ильич Брежнев керте латтача цун Центральни Комитета, дунен тІара машар чІоагІбеш, къахьегамхой хьалторо тоаеш цо чакхйоахача политикана тІехьа.

Дика вІаштІехьбаьккхабар шоай болх хоржамий участка комиссе. Участке дІаязваьча ши эзар сагах самардийнахьа Іуйрийна итт сахьат доалаш латташ кхаж тесса ваьлар эзар гаргга саг.

Харжархошта лаьрхІа хьайийлла болх-беш яр массе тайпа кхача бола буфет, хІаьта дехьарча зала чу телевизорга хьожаш, шахматех, шашкех ловзаш бар нах.

С. БЕРДОВ.

ХІАНА КІЕЗИГЪЕННАЙ ШУРА

РЕЙД

Мишта кхоачашду Назрановски района фермашка доахангара шура яккхарен из паччахьалкхенга йоххарен декхараш?

...Эггара хьалха «Назрановский» совхоза Наьсар-Кертерча отделене шурий-товарни ферме хилар тхо. Шура яккхарен из йоххарен хьалхарча квартала план кхоачашъяьй цу ферма коллективо.

Цхьабакъда шоллагІча кварталe воІа лел укхаза гІулакхаш. Иштта, апрель бетта планагІа яккха езар 540 центнери дІаяла езар 480 центнери йолча, яьккхар 376 центнери паччахьалкхенга ехкар 330,5 центнери шура мара яц. ХІаьта май бетта кхы а воІа къахьийгад хьайбаш леладераша. ПланагІа 720 центнер йолча, 517 центнер мара яц яьккха шура. Вешта аьлча, доахангара хьа ца йоаккхаш йисай 200 центнер совгІа шура. Паччахьалкхенга ехкар а планал дукха а кІезигагІа я — 484,7 центнер. Фу бахьан да хьоагІ селлара шура лаьгІъелар?

Цу хаттара жоп а луш ферма кулгалхочо Евлоев Хьажбикара аьлар:

— Цун бахьан доакъар ца тоъар да. 15-ча марта денз Аьлти-Юртарча отделенера доакъар хьатІакхухьаш кхаьбар оаха доахан. ХІаьта 10 апреле денз цигарча доакъарах а хьадар тхо. ХІана аьлча, царга шоашка а дисалацар низткъа Іангара довлал мара доакъар. Баьцага довлалца чам комбикорми луш кхаьбар хьайбаш.

28 апреле денз аххнарча лагере доажаду доахан. Цхьабакъда хІара Іаттагара йоаккха шура тІакхеташ яц. Деннен бийсанен цхьан Іаттагара 4—4,8 килограмм шура мара яккхац. Кхоачаш ца яр кхерам болаш я шоллагІча квартала план. Доакъар дац, яхаш бехказа бувл ферма бригадири зоотехники.

Да а да укхаза доакъар кІезига. ХІаьта из ца хоаш хиннаб совхоза кулгалхой? Ха-м хайнад, цхьабакъда, цар вІаштІехьа-м даьккхадац хьайбашта моша доакъар хулга, цул совгІа соцадаьл царна комбикорм лулга а. Цу ферме тхо хиннача дийнахьа аьта моша кІа дера. Цох а ах гаргга дар мара нийшка алацар, вож лаьтта уллар доахано когаш а тІабетташ. Май бетта ша а бетташ чІоагІа дийлхача догІо йохаяьй цхьа бахьан бешкарта хьаяь хинна нийш. Цхьабакъда хІанз а тоаянза латт уж, е хьаеш кердаяраш а яц. Цудухьа хьайбаша когаш а тІабетташ доаду 14—15 километр гаьнара хьадена доакъар. ХІаьта совхоза а ферма а кулгалхой цу гІулакха дукха саго та болчоа тара бац.

ЙоаггІача тайпара вІаштІехьъяьккхаяц ферме социалистически яхь а. Хаьттача цхьанна а доярканa хьаала ханзар ше хІанца яхь лелаю, мел шура яккха лаьрхІад, яьккха шура мелий. Ферма йоккхагІа йолча доярка нов. Темирхановас аьлар:

— Тха фермера дукхагІбараш къона дояркаш ба. Дукха ха яц цар укхаза болх бу. Цхьанна а саго довзийтадац царна социалистически декхараш.

Ахкан лагере доахан дІадигача денз цхьа лектор е пропагандист хиннавац ферма болхлой болча. Укхаза цІе уголок яц, деша керда газеташи журналаши дац. Телевизори радиоприемники я. Цхьабакъда уж чулатта цІа котамий бун тара да.

Гуш да, хьайбаш леладерий хьалаш вІаштІехьадахара, царна юкъе шерра социалистически яхь йоаржаяра, шура яккхара плани декхараши кхоачашде уж оарцагІбахара совхоза кулгалхоша, партийни болхлойи комитеташа кІезига йоакхо елга.

— Тхоай балха опыт къоначарна дІалу оаха, — йоах ферма дикагІча доярка Темирхановас. — Доахан мишта детта деза, царна тІулакх мишта де деза дІахьех.

Цхьабакъда цу хьехарах хьахулаш дар гуш дац. ТолашагІа барий балха опыт йоаржеш, къонабараш шоайла яхье боахаш деш цхьаккха а хІама дац Наьсар-Кертерча ферме.

Цигарчарна вІалла а тара дац «Октябра 40 шу» яхача совхоза кхоалагІча отделенерча № 3 йолча шурий-товарни ферма гІулакхаш. Цун заведующи ва зІамига саг Дахкильгов Султан. Укхаза юкъера лаьрхІача деннеи бийсанеи 7—7,5 килограмм шура йоаккх хІара Іаттагара. ХІаьта доахан дийнахьеи буси доажаду. Гонга гІолла йоагІача хьаьнача баьца тІа дажача доахана лу шура цахаддаш тІаетталу. Солсанова ПаьтІамат, Евлоева Замани санна болча дояркаша хІара Іаттагара 8—9 килограмм шура йоаккх деннеи бийсаннеи.

Дика къахьег скотникаша а. Цар деаггІача беса доажадарах вІаштІехьадоал шура алсамъяккха. Цхьабакъда долаш да укхаза кхоачамбоацараш а. Кхоален кІал йоацаш, ара юккъе латт флягаш. Иштта латтача цар чура шура бІехъяла тарлу. Тоаянза я хий дІоахду моттиг а. Цудухьа шийлача хица флягаш юлд дояркаша.

Доярках скотникаши латкъаш бар электрически сердал яц, яхаш. Из ца хилар бахьан долаш балхара баьначул тІехьагІа керда газет, журнал, художественни литература деша, телевизорга хьажа, радиога ладувгІа йиш йоацаш ба уж. Хьайбаш леладерий хьашташ кхоачашдара эшар дукха хІама дац. Ферма болхлой чуІеча цІеношта дукха гаьна дац зІанара бІоагІий, цхьан дийнахьа дулургдолаш хІима да электричество чуюлулга.

Цигара даьлча цу совхоза № 2 йолча шурий-товарни ферме хилар тхо. Доахан дийтта а баьнна, тІеххьарча ведарашкара шура флягашка чуйотташ боахкар доярка. Цхьабакъда уж флягаш зоотехнически бокъонаша дІа мадеххара яцар. Ераш юлаш дола сода керттерча ветеринарни лоро ханнахьа хьа ца дарах я тха флягаш бІеха, йоахар дояркаша а ферма заведующе Дзауров Саварбика а.

Хьалхарча квартала планагІа 460 центнер йолча, паччахьалкхенна дІаеннар 437 центнер шура мара яцар цига. ХІаьта шоллагІча квартала план тІеххкхоачашъе чІоаггІа оарцагІбаьнна ба болхлой. Духхьал шин бетта цар дІаеннай 591 центнер шура. План кхоачашъяра ферма коллективо хІара денна дІаяла еза 708 килограмм шура, хІаьта дІалур 1000 килограммал совгІа я.

ШоллагІа квартал чакхъяла йисар дукха ха яц. Рейдови бригадо фермашка гучадаьха кхоачамбоацараш дІадахара де деза гІулакхаш сихха чакхдаха деза Наьсарен района совхозий кулгалхоша а специалисташа а.

«СЕРДАЛО» газета рейдови бригада: А. ЧАРИЕВ, юрта боахама Назрановски производственни управлене керттера ветеринарни лор; Б. ГАСАРОВ, «Ленина цикъ» газета болхло; А. САГОВ, тха соб. корр.

ХАЛКЪА ЦІЕЙ

Наьсарен районе Аьлти-Юртарча № 8 йолча хоржамий участке эггара хьалха кхаж тасса бюллетенеш дІаийцар 75 шу даьннача пенсионера Ториев Іурде Хьабибулас. Цо белгалдаьккхар ше РСФСР, Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета депутаташ харжара кхаж тоссаш, из ди хьатІа массаза отт дог гІоздаьннеи вахарцара безам кхы а совбаьннеи хулга. Берригача советски наьха вахар тІа-тІа тоалуш хиларца, из иштта хилийтара Коммунистически партеи Советски правительствам Іалашмате боккха болх барца, вай бежарашха долча халкъий барти цхьоагІони чІоагІа хиларца дувзаденна да из, аьлар цо. Укх иразерча дийнахьа халкъо сий а даь белгалбаьхача кандидаташта тІехьа кхаж тосс аз.

Эггара хьалха кхаж тоссача Гамурзиеверча школа иттлагІча классе дешаш волча Мархиев Хьажбикара аьлар:

— Тахан эггара хьалха кхаж тоссаш ва со. Из боккъо сай хиларах дог гІоздаьннад са, хІана аьлча ираз долаш ба вай мохк, вай вахар. Советски нах цхьан цІеи дезал санна барттайна, вІаши безаш бах. Коммунистически парте чакхйоахача ленински къамий политиках даьнна беркат да из. Аз кхаж тосс вай мохк, вай халкъ кхы а дІаьхегІа хилара, дунен халкъашта юкъера цар сий кхы а лакхагІа хилара тІехьа.

Хоржамий участке хьачуух мехкарий, боккхий нах, эггара хьалха кхаж тоссараш, кхыбараш. Дог гІоздаьнна ба уж. Іурийна итт сахьат доаллаш берригаш йистебаьлар кхаж тесса.

№ 11 йолча хоржамий участке — районни культура ЦІагІа эггара хьалхагІа вера тІема ветеран Оздоев Пушалкъий Іумар.

— ХьатІакхувча тІехьенна иразе тахане еннача, сийрда кхоане Іалашъеча ленински Коммунистически партена дег чура баркал оал аз, — йоах цо. Доккхал ду аз вай паччахьалкхен Іаьдала лакхехьара орган хоржача юкъе дакъа лоацаш се хиларах. Айса вай кандидаташта тІехьа кхаж тоссаш аз кхаж тоссаргба коммунистически идеалаш котъялара тІехьа.

Ерригача районе кхаж тасса безаш барех делкъа ха хулаш кхаж тесса баьлар 96,7 процент харжархой.

А. АЛИХАНОВ.

МАССАЗА ЯХЬЕ ХЬАЛХА

ХІара бетта паччахьалкхен плани тІаийца социалистически декхараши ханал хьалха кхоачашдеш хьайоагІа «Чечингстройтранс» автотранспортни объедненe коллектив. КПСС XXV съезда сийна къахьегама вахте эттача цо ханал кходи хьалха кхоачашйир пхе бетта план. ПланагІа лаьрхІачул совгІа дІа-юха бихьар 70 эзар тонн халкъа боахама мухь. Уж толамаш кхы тІа а тоадеш къахьегаш ба транспортникаш укх июнь бетта. Иштта къахьегача автотранспортни объедненe коллективага я СССР Минстроя карара кара тела ЦІе байракх. ДІахо йодача хана а из деза совгІат карара ца далийгара шерра социалистически яхь йоаржаяь хьинаре къахьегаш я предприяте ерригa бригадаш, сменаш.

Цу яхье хьалха латт С. Х. Матиев, Я. Д. Чернявский, С. Джамбеков, кхыбараш керте латта бригадаш. Шоай новкъосташта хьокхам телаш дика болх беш ба водителаш И. И. Гайрбеков, М. А. Новик, А. Д. Дудаев, Ш. И. Умаров, А. И. Мусаев, А. К. Брюханов, кхы дукха бараш а.

В. ЛЫЧАГИН, «Чечингстройтранс» автотранспортни объедненe начальник.

МЕХКДАЬТТАХОЙ СОВГІАТ

Парте XXV съезда дика совгІат кийчдеш ба старогрозненски мехкдаьттахой.

Укх шера пхе бетта планал совгІа 14 эзар тонн «Іаьржа дошув» даьккхад цар, къахьегама овсарле планагІа лакхъе езачул 0,7 процент совгІа лакхъяьй, цу пхе бетта иштта планал совгІа 900 эзар сом пайда баьб.

Шоашкара масал гойташ къахьег оператора, Старопромысловски райсовета депутата К. Ананченкос, оператораша С. Даґаева, Д. Сиротинцева, С. Шарипяна, иштта кхычар а.

Т. АЛЕКСЕЕВ.

Политдешара итогови занятеш

ДЕШАРО БАЛХА АЬТТУВ БОАЛИЙТ

Бурув тохара балхий Грозненски управлене цеховой партийни организацешка дӀадахача дешара шера болх беш яр укх тайпара политически экономически дешара сеть: 2 семинар, политически знаней 18 школа, коммунистически къахьегама 8 школа, кулгалду 4 болхло КПСС Ленински райкомерчей межкдаьтта институтерчей экономически семинарашка дешаш вар.

Политически дешара звеньяшка дешаш 172 хиннав, царех 89 коммунист а волаш, экономически звеньяшка — 175 саг. царех 29 коммунист. Политически экономически дешара ерригача формашеи массови формашеи чулаьцаб берригача болх берех 57 процент. Цу даькъе экономически дешаро 18 процент, коммунистически къахьегама школаша 17 процент.

Цул совгӀа, дешара кхыча формаша чулаьцав 85 саг (лакхерчей юкъерчей дешара заведенеша, курсаша, кхыяраша).

Партийни комитете шоай ханнахьа хьежаб итогови занятеш яра дешашка. Практически новкъостал де школашкей семинарашкей бахийтаб партийни комитета викалаш, методически советей экономически дешара советей членаш.

Апреле хиннача цехови партийни организацей секретарий семинаре пропагандисташцей лакхе бийцача парткома викалашцей цхьана ма-ярра йийцай итогови занятеш яра мероприятеш.

Итогови занятеш йолалуш школашкей семинарашкей деша багӀараашта долча новкъостала управленерей цунна чуйоагӀача подразделенешкарей технико - экономически хьоккхамаш кийчдир управлене планови отделой (начальник нов. Н. Г. Алексеева) экономически дешара советой (председатель нов. Д. И. Камышенко).

Цул совгӀа итогови занятешка пайда йийцар КПСС историех. «Бурув тохача меттерча экономиках, болх вӀаштӀехьбаккхарах, управлени ярах» йолча гойтара пособеех (СССР межкдаьтта промышленноста Министерства араяхийца 20 экземплярах латта сери).

Итогови занятеш дика вӀаштӀехьъяьхха чакхъяьлар управлене аппарата (партбюро секретарь нов. М. А. Кодзоев), производственни гӀулакхаш деча база (партбюро секретарь нов. В. В. Круглов), № 28 йолча буровой (цехови парторганизаце секретарь нов. Ю. С. Полян) цехови партийни организацешка.

Цига шоай ханнахьа кийчо яьй итогови занятешта, деша багӀарашца дешара программни дешаех лаьца консультацеш яьй. Лекцеш йийшай укх темаех лаьца: «ИйслагӀча пятилетка декхараш толаме кхоачашдар — Советски пачхьалкхен экономически низ чӀоагӀбеча лоархӀаме дакъа лацар» лектор — производственни отдела начальник нов. Д. Д. Габаев, «Дунен халкъашта юкъера СССР хьал» лектор экономически Ӏилмай кандидат, межкдаьтта института доцент нов. А. М. Багдасарян. Советски общества морально - политически цхьоагӀо», кхыяраш.

Цар а кхыча а мероприятеша дика аьттув баьккхар итогови занятешка.

КПСС истоpе проблемашта йолча семинарски группе (пропагандист нов. Г. А. Дубровин) дешаш управленера 13 инженерно - технически болхло хиннав. ДӀадахача дешара шера Ӏомаяь тема: «Къаман дешах йола марксистско-ленински программен СССР-е из кхоачашъяри».

Деша багӀарех дукхагӀбараша бӀарчча дешара шера хьинаре дакъа лаьцад занятешкеи коллектива общественни вахарей. Масала, семинаре деша мел баьгӀараша укх шера 17-чей 18-чей марта цехашкей буровой бригадашкей докладаш йир — «Нохч-ГӀалгӀай АССР экономика — бӀарччача халкъбоахама комплекса цхьа дакъа. Экономически бувзамаш—халкъашта юкъера доттагӀал чӀоагӀду фактор».

Цига итогови занятеш хилар укх шера 19 мае Ӏилман-практически конференци яьй: «Ленински къамий политика Нохч-ГӀалгӀайчене кхоачаш хилар» яхача дешах...

Рефераташ йийшар деша вагӀача 7 саго. Вокхар Ӏомаеча тема дӀахора дешаш дувцача дакъа лаьцар. Цу занятешка дика дувзаш дийцад управлене коллектива вахарера практически дешаш.

Итогови занятеш дика чакхъяьлар пропагандисташи, В. Х. Тайсаевей А. С. Багдановей кулгалдеча марксизма-ленинизма лардий школе.

Программни материал шоаш дика Ӏомаяь хилар экзаменашка хьахьеккхар деша баьгӀараша: бурув деттачо нов. Ш. А. Дапаева, бурув деттачун гӀончаша ий. С. О. Саламгириева, Б. Г. Гирихановa, электромонтера нов. В. М. Гайдина, кхычар.

Производственни гӀулакхаш деча базе «Экономически знаней лардаш» яха 2 шера курс Ӏомаеш экономически школе деша вагӀа 13 саг — дефектоскописташи такелажникаши. Школана кулгалдеш ва производства автоматизацеи дефектоскопеи служба начальник, инженер нов. Ю. Н. Бабичев. Укх шера 12 мае хилар цига итогови занятеш. Цига хинна парткома викал нов. Г. К. Винокурови партбюро секретара заместитель нов. И. П. Ситниковаи.

«Предприяте боахама расчет» яхача дешах лаьца къамаьл дир федектосписта нов. А. П. Тригубова. Цо аьлар: предприятейн боахама организацейн практически гӀулакхашка хозрасчета системага гӀолла теркалду социализма экономически законаша дӀадехараш, товаро-ахчан отношенеех пайда эцарца ийса цхьана таръю централизованни планови заданеш. Из дош цо хьахьеккхар производственни гӀулакхаш деча база цехий балха практикера масалаш а кхувлаш.

Боахама чухьара расчет вӀаштӀехьъяккхара гӀулакх дика кхетадеш дийцар такелажника нов. С. А. Зайпулаева.

Дефектосписта нов. А. Соловске, хозрасчетни предприяте учетахи отчетностахи шедувцаш, белгалдаьккхар, учета бӀарччача цхьан системо кхаь тайпара учет шийна чулоацаш хилар: статистически, бухгалтерски, оперативни. Цул тӀехьагӀа базера масал а доаладь хьахьеккхар, хозрасчетни хьоккхамий хӀара денна учет леларой уж кхоачашдеча тӀахьожам лоаттабарой предприятена фу лу.

Иштта дика чакхъяьлар занятеш кхыча школашка а семинарашка а. Итогови занятеша хьахьокх, политически экономически дешаро коллектива практически гӀулакхашта дика влиянин еш хилар.

Керттердар — наха знанеш а луш, цо йиш хулийт производственни процесс дикагӀа кхетае, ший гӀулакхий а коллектива балха а анализ е, цун рентабельность бахьан долаш къовсам лоаттабе.

Цеховой парторганизацеша кадрай политически экономически дешара уйла дукхагӀа тӀаяхийтарах укх тӀеххьарча хана тоадаьд управлене технико-экономически хьоккхамаш. Бить бетта пачхьалкхен план бурув тохара 113,5 процент, бурув сихагӀа тохара 115,5 процент, къахьегама овсарле лакхъяра 111,0 процент кхоачашъяьй.

Цу юкъа бурув тохара балхаш деча хана 783.360 сом кходаьд. Бaь пайда 154 эзар сом хилар.

Иштта пайда баьннаб кхыча хьоккхамашка хьежача а. Тха управлене коллектив хӀанз, КПСС XXV съезда сийна шера, социалистически яхь а йоаржаяь, 1975 шера производственни программа дерригача хьоккхамашта ханал хьалха кхоачашъе гӀерт.

Итогови занятеш вӀаштӀехьйоахачеи чакхйоачахеи даьча дикача хӀамаща цхьана цхьадола кхоачамбоацараш а хинад. Масала, итогови занятешка дика дакъа лоацаш бацар цехови парторганизацера (секретарь нов. М. А. Демашина), марксизма-ленинизма лардий школе (пропагандист нов. П. С. Будовской), экономически школе (пропагандист нов. И. Ф. Блохин) деша багӀа цхьабараш.

Районни инженерно-технологически служба вышкомонтажни цехей цхьайолча школашка деша багӀа цхьабараш тӀа ца бахкар бахьан долаш занятеш юкъагӀийннай.

Цхьабарашта дизза жоп лада хацар шоашка даьча хаттарашта. ХӀаьта кхычар производственни коллектива практически декхарашца лерттӀа дувзацар дешаш.

Уж белгалдаьха а кхыдола а кхоачамбоацараш дӀадахара тӀадерзадаь гӀулакхаш деш я партийни комитет цехови парторганизацешца цхьана, дешара кердача шера кийчо йолаеннай.

В. БЕЛЕЦКИЙ,
Грозненски бурувдеттача балхий управлене партийни комитета секретарь.

Укх шера дӀабахача пхе бетта план ханал хьалха 101,4 процент кхоачаш а еш тӀаьнца декхараш толамца кхоачашдир «Малгобекнефть» НГДУ ОРС коллективо. ХӀаьта бахача цхьагага планал совгӀа 75 эзар сома маьха товараш а дохкаш 102,3 процент реализаци яьй товарашта.

Къаьстта дика болх бир Ф. Булгучуевас кулгалдеча № 28 йолча тика коллективо. 5 бетта план 27 ди хьалха кхоачашйир цо. Йидархоша де а доагӀаш сийдеш, массаза а план ханал хьалха кхоачашъеш, помещени санитарни дикача хьале лелаеш, хадданза наха

ДЕКХАРАШ ТӀЕХХКХОАЧАШДИР

дукхагӀа эша товараш лоаттадеш, чубаьхкарашца безаме а царна эшарий учета книжка леладеш а я из коллектив.

Хьинаре къахьегарах хоастае езаш я Р. Ведзижева заведующи йола № 15 йолча, Ю. Хидиров керте латта № 25 йолча, иштта кхыча тикай коллективаш а.

Халахете а цу дикача гӀулакхашта уллув кхоачамбоацараш а да тха ОРС-а коллективе. Пхе бетта товароборота план кхоачашъьяц №№ 2, 4, 7, 24, 26 йолча тикай коллективаша. Укхаза цхьайолча хана хилац бахача наха дукхагӀа эша товараш, кӀезига хул цар ассортимент. Шоай декхар «хьаденар дӀадехкача» чакхдаьннарг лоархӀ цу тикай заведующеша. Бахача наха дукхагӀа эшарий учет а лелаеш уж тӀаккхухьаш ца хилча болх лерттӀа дӀагӀорг ца хиларах кхета безам болаш бац уж.

КПСС XXV съезда накъайодаш керда социалистически декхараш тӀаьнцад ОРС коллективо: шера план 27 декабре кхоачашъе, планал совгӀа 120 эзар сома товараш дохка дош деннад цо.

М. ИЛЬЯСОВ,
«Малгобекнефть» НГДУ начальника заместитель.

САТЕМ БОАЦАР

Тайп-тайпарча къамех латташ я йиълагӀча городской больница бераш деча отделене къона коллектив. Цун керте латташ я из отделени хьайийллача денз цига болх бу Руди Дина Антоновна. Ткъо шу совгӀа ха я цу кхалсага медицине болх бу.

Акушер - гинеколога професси ше Симферопольски медицински институте деша ягӀаш хержар цо. Цу хано денз цу даькъе къахьегаш хьа а йоагӀа.

Институт чакхъяьккхачул тӀехьагӀа цхьан юкъа Крыме болх беш хилар Дина Антоновна. Цул тӀехьагӀа дукха ха ялалехьа Грозне йоагӀа из. Юххьанца санитарни авиацеца болх беш хул Дина Антоновна. Атта болх бацар из. ...ЧӀоагӀа шийла Ӏан сайре яр. Дагестански АССР-ера Кенхи яхача юртара берах йола кхалсаг кхераме хьал долаш я аьнна хоам кхаьчар санитарни авиацега. Сиха кхаьчар вертолет унахо йолча. Цхьан юкъа вахаран Ӏоажалаи юкъе яр унахо. Лор тешар вахар котдаргхиларах. Из иштта хила а хилар дунен тӀа ваьлар могаш-маьрша кӀаьнк, наьна могашле а дика яр.

Иштта чакхдаьннад вурийтта шу. ХӀанз цхьоалагӀча категоре лор я Дина Антоновна.

1970 шера денз 4-ча больнице бераш деча отделенена кулгалдеш я Руди Дина Антоновна. Итт шу совгӀа ха я цо марксизма-ленинизма лардий школана кулгалду а.

Цунца цхьана бераш ду отделени хьайийллача денз болх беш я йоккхагӀйола акушерка Шаулова Тамара Захаровна. Шоай хьинарца, эзделца коллективе а унахошта юкъе а сий даьккхад лора Цыздоева Бориса Лидас, берий сестрас Стукалова Валяс, нянечкаша Ренешкова Нина Федосеевнас, Борисова Мария Сергеевнас, иштта кхычар.

Р. ЯНДИЕВА.

СУРТА ТӀА: Руди Дина Антоновна.

И. Плиева сурт.

Украински ССР. Оренбургера СССР малхбузехьарча доазонга йодача магистральни газопровода йоккхагӀча пунктех цаӀ лоархӀалуш йолча город Черкасе баьхкаб Германски Демократически Республикера гӀишлонхой. Кременчуг — Бара участке газопровод юллаш массе тайпара балхаш дергда цар. Кхыча участкашка къахьегаргда Болгарерча, Венгрерча, Польшерча, Чехословакерча, Советски Союзерча болхлошеи специалисташеи.

СУРТА ТӀА: Герт Бекманна (аьттехьара шоллагӀвар) кулгалдеш йола газопровод юллаpий бригада.

И. Волчкова сурт. ТАСС фотохроника.

КЪАХЬЕГАМА РЕСУРСАШИ ПРОИЗВОДСТВОИ

Лакхача темпегӀа дегӀаух вай межка халкъа боахам. ХӀамаш хьакколлаш дола низаш дӀахо дегӀа ме ух, общественни производства масштабаш йоккхагӀа ме хул, тӀа-тӀа дукхагӀа эш болхлойн гӀулакхерча наьхей кадраш. Цlенхаштта декхар хьалхашка отт — къахьегалургдолаш хьалкхуш бола баха нах теркал а беш кердачей шерлучей предприятешта, производственни сфера дегӀайоалаяра эша болхлой низ нийсбелга.

Къахьегама ресурсех пайда дикагӀа эцара проблема хӀанзарча этапе Ӏалаьмате бокхача лоархӀаме я. Къахьегама ресурсех пайда дикагӀа эцар, дӀабода къахьегам лохбар. Л. И. Брежнева парте XXIV съезда яьча КПСС ЦК Отчетни доклада тӀа белгал ма-даккхара, — производства эффективность лакхъяра беча балха лоархӀамегӀарча лостамех цаӀ.

Къахьегама ресурсех пайда дикагӀа эцара проблема къоастаяра наькъаш белгалдаьд КПСС XXIV съезда Директиваша. Эггара хьалха цар тӀа оттадаьд производства технически боарам лакхбара ларда тӀа халкъа боахама дерригача доакъошка кулг-кара беш болен хален къахьегам а хӀаьта иштта квалифицированни боаца къахьегам а тӀа-тӀа дукхагӀа кӀезигбелген къахьегама дисциплина ма-могга чӀоагӀъелген. Иштта оттадаьд кадраш кӀезигагӀа хувцалургйола гӀулакхаш чакхдахара декхар а.

Керттера уйла тӀайохийт производства технически боарам лакхбара дешашта. Ӏилма-технически революци михьарьяьннача хӀанзарча хана дукхьал цига доахк къахьегама овсарле лакхъергйола а хӀаьта долче, къахьегама ресурсех пайда дикагӀа эцаргбола а доккхий кхоачамаш.

Технически прогресса керттера лостам — вайцига тӀа-тӀа дукхагӀа дегӀаухаш йола производства комплексни механизаци автоматизаци. Кхарарча пятилетка шерашка хьа а яь, халкъа боахама тайп-тайпарча доакъошка толаме пайда эцаш я балха овсарле лакха йола машиний комплексаш, производствана механизаци яра технически боарам дикка лакхбеннаб промышленноста дерригача доакъошка. Межка хӀара шера хьаяьй кердача тайпаехи маркехи йола кхо эзар совгӀа машинаш, оборудовани, аппараташ, эзар хила мегаш керда тайпа прибораши автоматизаце средстваши. ТӀа-тӀа дукхагӀа хул комплексно-механизированнии автоматизированнии предприятеш, участкаш, цехаш, производстваш. Цу дерригача хӀамаша къахьегами производствои вӀаштӀехьъяккхара гӀулакх эргадаьккха тоадарца цхьана новкъостал даьд къахьегама овсарле лакхлурга сихдаран кулг-кара къахьегаш бола болхлой кӀезигбаран, вешта аьлча бухсоццача кхаьчача къахьегама ресурсех пайда дукха а дикагӀа эцара.

Къахьегама овсарле лакхъяра а кулг-карен хален балхаш ду болхлой мукъабахара а тоъал доккхий кхоачамаш да гӀонна йолча производстве. Эггара саготагӀа йола проблема лархӀа мегаргйолаш я ремонтни балхашка къахьегама овсарле лакхъяр. ХӀана аьлча дуккхача хьале ремонт дикеи сихеи ярах тийша да керттерча болхлоша хьегача къих хьахур а. Из проблема къоастаяра даькъерча керттерча лостамех цаӀ — балха овсарле лакха йола техникеи прогрессивни технологи юкъейоалаяра ларда тӀа серийни капитальни ремонт е а запасной оатхалаш хадданза арахеца а йиш хулийтаргйола специализированни предприятеши цехаши хьаяр. Цхьабакъда ремонт елга дикагӀа вӀаштӀехьдаккхара даькъе, бакъдар аьлча, керттерча лоархӀаме я предприятеш шоаш. Из бакъду Горьковски автозавод, еза-йоккхача машиностроене Ждановски завод, Щекински химически комбинат, кхыяраш санна йолча йоккхийча предприятей практико. Цу предприятешкара ремонтни балхаш централизованни да, тӀаккха цу гӀулакхо йиш хулийт ремонтни бригадаш, цехашта а ца чӀоагӀъеш, оборудоване цхьатаррарча группаштатӀачӀоагӀъярца царна, специализаци е, хӀаьта цо новкъостал ду ремонт еш барашта оборудовани дикагӀа йовзийтара, из тоаяран кийчъяран, уж шаьрбалийтара, хӀаьта долче, цо къахьегама овсарле лакхъю.

Цlенхаштта технико-экономически проблема я къахьегама овсарле лоха хилар бахьан долаш хӀанз а болх беш дукха болхлой болча транспортни, мухьаш тӀадуттара - доассадара, складашкарча балхашта механизаци яр.

Хьалха латтача предприятей опыто хьахьокх, транспортни балхашта механизаци яр эггара пайданагӀа хилар. Масала, Лихачева цӀерагӀча Московски автозавода коллективо укх пятилетке дӀадахача диъ шера планагӀа лаьрхӀа хиннача 28,4 процентана меттел 32,3 процент лакхъяьй къахьегама овсарле.

Къахьегама ресурсех пайда дикагӀа эцара Ӏалаьмате боккхача лоархӀаме да, КПСС XXIV съезде белгал ма-даккхара, къахьегама дисциплина чӀоагӀъяр, хадданза болх бергбола кадраш вӀашагӀтохар, болхлой низ кӀезигагӀа хувцабалийтар. Экономически гӀулакхашка диллача кадраш хувцалар, вешта аьлча бартаца доапаш болхлой цхьан предприятера кхыча предприяте ахар, дукхагӀча даькъе юхамаччахьара гӀулакх да.

ГӀулакх миштад аьлча, Ӏилма-технически прогресс сихъяларой технологи чоалханегӀа хиларой тӀа-тӀа доккхагӀа декхараш хьалхашка уттаду болхлой квалификаци лакхъяра, цудухьа хадданза болх беча кадрашта мара могаргдац уж декхараш кхоачашде. Кадраш каст-каста хувцаяларо къахьегама овсарле хийцца лакхъялийтац, къахьегама дисциплина телхаю, къахьегама ресурсех бизза пайда эца йиш хилийтац, балха ха зехьа йоайт. Ӏилмахоша лаьрхӀад, кадраш хувцалулга алхха промышленносте цхьа процент кӀезигдар кхы тӀа а массехк итташ эзараш болхлой обществана пайданча къахьегама юкъеоаза нийса хилар.

Кадраш хувцаялара бахьанашта анализ яро, хьалха латтача предприятейн организацейн опыто йиш хулийт массазара къахьегама коллективаш хьаяра наькъаш белгалде. Керттера наькъаш — из да къахьегами производствои вӀаштӀехьйоаккхилга эргадоахаш тоадар, къахьегамен бытен хьалаш тоадар, материальни стимулироване система эргаьккха тоаяр, цхьаттара хьийгача къих цхьатарра мах телга Ӏалашдар, кагирхошца беш бола организационно-кхетама болх тоабар. Цу лосташкахьара болх толаме чакхбоахача моттигашка массазара къахьегама коллективаш вӀашин кхотаю, кадраш кӀезига хувцалу.

Кадраш шоай балхаш тӀа чӀоагӀъялийтара беча балха дика опыт Ӏоаьй производство тӀа-тӀа дукхагӀа технически кийчъяра, цунна механизаци автоматизаци яра, къахьегам вӀаштӀехьбоаккхилга эргадаьккха тоадара, аьттув болашада дола къахьегамен бытен хьалаш вӀаштӀехьдахара дукха болх беча Магнитогорски комбинатей Орджоникидзе цӀерагӀча Подольски заводей. Цига чӀоагӀа уйла тӀайохийт кадрашта, къаьстта а кагирхошта, кхетам балара.

Къахьегама ресурсех пайда дикагӀа эцарга бода цхьаькха лоархӀаме никъ — из да керда хьалдеш дола гӀирсаш доагӀ-доагӀача тайпара дӀанийсдар. ХӀанзарча хьалашка болхлой низ тӀа-тӀа дукхагӀа ца тоъаш йолча йоккхийча городашка керда промышленни предприятеш хьалъяр гӀойленагӀа хулатамаш я.

Цудухьа ийслагӀча пхе шера плана лаьрхӀача КПСС XXIV съезда Директивашка цхьа бахьан доацаш яздаьдац: «Йоккхий городаш шерьергйола гӀулакх тӀа-тӀа дукхагӀа юха узалда: массаза а яхар мо, сонадолда цу городашка бахача нахаи города боахамаи гӀулакхаш дарца ювзаенна йолча объекташкара дӀанйккхача керда промышленни предприятеш хьалъелга. «Эггара хьалхарча аргӀанна вайцига предприятеш, хьалъю къахьегама ресурсаш йолча моттигашка. Из дош производство дӀанийсъечеи капитальни вложенеш еькачеи хана керттерчарех цаӀ да.

ХӀамаш хьакколлаш дола низаш пайданагӀча тайпара дӀанийсдаь хилар хьахьоккхаш дола дика масал да Литовски ССР балха опыт. Укх тӀеххьарча шерашка промышленносте гӀулакх дара сферей тӀехьатӀейоагӀача хана пайдана хургйолча тайпара дӀанийсъяра Ӏилман схема кийчъяьй республике. Схема оттаеча хана керттера уйла тӀаяхийтай къахьегама ресурсашта. Эггара хьалхарча аргӀанна дегӀайоалае лерхӀараш моттигерча къахьегама ресурсех пайда эцара шортта торо йола городаш я.

Балха низах боагӀача тайпара пайда эцара лоархӀаме фактор — из низ сезонагӀа промышленностаи юта боахамаи юкъе бекъар. Из проблема лоархӀаме я юрта боахаме дакъа, лоаца къахьегама ресурсаш хӀанз а сов дукха хилараxи бӀарччача шера царех боарамагӀа пайда ца эцаш хилараxи, къаьстта а кхаш леладеча.

Къахьегама ресурсех пайда дикагӀа эцара дӀахо эргайоахаш тове еза кагирхошта профессеш хьалха яхара а специалисташи болхлойн профессешка хьежжа хьахаржара а система. Профессеш хьалхаяхарой профессешка хьежжа хьахаржарой йиш хулийт нах аьттув болча тайпара, цар кхетамга хьежжа балхаш тӀа дӀанийсбе, болхлой низ кӀезигагӀа хувцалургбола гӀулакх де, къахьегама овсарле, балха дикал лакхъе, производство Ӏомаярга дӀадодар кӀезигде.

БӀарчча вулаьца йийпача иштта я къахьегама ресурсех пайда эцара башхалонаш а вай халкъа боахам дегӀабоалабеча хӀанзарча этапе царех пайда дикагӀа эцара наькъаш а. Цунах тийша ца къахьегамхой доходаш алсамъювлга, общественни фондаш йоккхагӀа хулга, бахача наьха чуӀеча моттигий хьалаш тоаделга а царца гӀулакхаш дикагӀа делга а.

Николай АПАРИН.
(АПН).

ТКЪАМИЙ ПАРАД

1975 шера 30 мая денз 8 июне кхаччалца Ле Бурже яхача аэродроме парижски аэронавтикаи космосеи XXXI Дунен халкъашта юкъера салон хилар. ХьалхагӀе а даьча лоархӀамегӀа, дунен тӀарча 20 мехкарча 470 гарггача фирмо хьокха оттайир 200 совгӀа самолети вертолети, авиационно-космически промышленноста кхыйола продукци.

Советски Союз ма-дарра аьлча цу дунен халкъашта юкъерча салоний эггара къонагӀа йола доакъашхо яр. Ткъамаш дола советски экспонаташ эггара хьалха гучаяьннай укхаза 1957 шера. Выставке гӀоръяьлар ТУ-104 яха, академика Андрей Николаевич Туполева кулгалца дагалаьца эггара хьалхара реактивни лайнер. Цу тайпара гӀордувлар тӀехьагӀа мел хинна авиационни цӀейш а. Масала, нах цецбаьхар ший хана эггара йоккхагӀа хиннача, Олег Константинович Антонова конструкторски бюро дагалаьцача АН-22 яхача биъ мотор болча гиганто. Е моттигерча сигала гӀолларча наькъашка лела, Александр Сергеевич Яковлева конструкцегӀа хьаяь йоккха йоаца ЯК-40 яха реактивни самолет йовзаро. ЯК-40 яхача самолето «магистральни наькъий массали комфорти юрташкарча баьций аэродромашка енай» оалаш дар. 1971 шера программа юкъмоттиге дӀаэттар низага диллача ший тайпара кхы цхьаькха ца хинна В-12 яха советски вертолет.

Парижски авиационни салон, кхетадеш ма-дарра, техническа мода гойтилга хинна ца Ӏеш, моллагӀча рынке а санна яхьи конкуренции йолаши хинна аэрокосмически промышленноста продукце йоккхагӀйола рынок а яр. Вешта, гуш боацача технически идей къовсама цу арене хьеккхар цхьана леладеча гӀулакхий керда мух. Бакъда массехк европейски мехка инженераша, масала, А-300 яха аэробус хьаеча лелаяьча кооперацe юха а яхь оттайир малхбузеевропейски американски промышленноста юкъе. ХӀаьта а тахан хетар, масала, 10 шу хьалхагӀа хийттар моргдац. Цхьана леладеча гӀулакхий маӀан къаьстта шаьра гуш да выставка космически павильонашка.

Советски граждански авиационни технико, хьалхагӀа а санна, Ле Бурже хьокха оттайир тайп-тайпара машинаш: геттара гаьна ухача магистральни лайнерашкара яьнна Ӏомалуш тренировкаш еча самолеташка кхаччалца.

«ИльюшингӀар» дезалех хьокха оттайир гаьналга диллача юкъерчеи геттара дӀаьхачеи наькъашка гӀолла мухьаш дӀа-юха кхахьа лаьрхӀа ИЛ-76 яха кхо мотор боалла реактивни самолет. Цо эггара дукхагӀа хьош бола мухь — 40 тонн, эггара гаьнагӀа беш бола никъ— 5000 километр, крейсерски сухал — сахьата 850 километр. Миччахьа гӀолла а лелалуш йолча шоссе йиш хулийт из самолет грунтови аэродромашка гӀолла лелае а. Дукха ха йоацаш ИЛ-76 яхача серийни самолеташа Москвера яьнна СибарегӀарча межкдаьтта столице Тюмене яхар Тюрюмин Александра экипаж. Эйххийта дӀакъайллача «фега гӀолла лелача грузовика» салона чу таръелар 10 тонн чуйода форда стандартни контейнераши автобуси. ТӀера мухь Ӏобоассабеш массехк минут мара йовнзар. Специалисташа яхачох, из машин атта я такелажни балхашта меттел, керттердар, лехкаш а. Ткъамаш чӀоагӀа механизаци яь хиларо тӀехника лелайолийт из моллагӀча наькъашка гӀолла.

Укх тӀеххьарча хана хулча ерригача салонашка хадданза дакъа лоацараш — О. К. Антонова конструкторски бюро хьадагалийна машинаш. Царех цаӀ — моллагӀча гӀулакхa мегаш йола, дерригa дозал лаьрхӀача цхнъ ахи тонн хулаш дола массе тайпара мухьаш, цу даькъе автомобилаш а, тӀаккхача хала йолча моттигашка дӀаккхахьара пайда эцаш йола АН-26 яха мухь кхухьа турбовинтови самолет.

Духхьашха хьокха оттаеш яр духхьал гӀетта йодача самолета тӀара сурташ даха аьнна хьаяь АН-30 яха турбовинтови самолет. Цу тӀа оттаяьй дӀаьттан тӀехеи сурташ доаха хӀанзара аппаратура, кассеташ юзаши пленка тӀара сурташ доахаши йола къаьстта кабина. Цу тайпарча самолетех цаӀ кхаьчай, масала, СССР Ӏилман Академе космически тохкамий Институтага. Цун новкъосталца космосера орбитальни станцеши спутникаши юкъе а йолаш цхьана эксперименташ еча Лаьттан тӀара Ӏалама ресурсаш тахкара тайп-тайпара методикаш шаьрье лерхӀ Ӏилмахоша.

Салоне хьажа баьхкарашта бӀаргаяйра Воронежски авиационни заводе хьаеш латтача тӀехмассача серийни ТУ-144 яхача лайнерех цаӀ. Соахка октябре серийни машинех цхьаьне Москвера Бакуи Ташкентей кхаччалца никъ бир. Самолет лехкаш яр Ведерников Ивана экипаж. Ер шу доладеннача юххье цу тайпара никъ кхыча машинаца Ташкенте кхаччалца цӀаькха бир Горюнов Евгене экипажо, хӀаьта март бетта Москва—Алма-Ата — Москва маршрутагӀа никъ бир Агапов Сергея экипажо. Деш дола къамаьл тал массагӀа йола самолеташ лелара гӀойленагӀа дола фегара наькъаш зувлгах да. Генеральни конструктора Социалистически Къахьегама Турпала Туполев Алексей Андреевича яхачох, хӀанзарча этапе керттера уйла тӀайсхийт керда лайнер лаьттан тӀарча службашца «ювзаялийтара». Цу юкъа граждански авиаце Московски транспортни управлене вӀашагӀтехай ТУ-144 яхача самолета хийцца эксплуатаци дӀайолаергйола эггара хьалхара экипажаш.

Ле Бурже ера цхьаькха Туполевски машин — дика йовзаш йола юкъера магистральни ТI-154А.

Яковлев Александр Сергеевича конструкторски «фирме» хьокха яхийтар шерра къоабалъяь тӀаьйца ЯК-40 а моллагӀча гӀулакха мегаш йола ЯК-18Т яха яйга поршнева самолет а. Соахка аьхки ЯК-18Т яха самолет а лехкаш летни гӀулакха лардаш Ӏомае болабелар граждански авиаце Сасовски летни училища курсанташ.

Ле Буржерча Советски программа вертолетни даькъа юкъейнхьаяр санитарни лоархӀам болаш хьаяь КА-26 яха вертолети МИ-8 яха транспортни вертолети.

Къаьстта павильон хьайийллаяр советски авиационни металлургена карагӀдаьннараш хьокха оттадара.

Алексей ГОРОХОВ,
АПН специальни корреспондент.

«Жа леладар — кагирхой гІулакх!»

Сцене вІашагІкхийттав шин саг: ха яха кхалсаг — жа Іv. Социалистически Къахьегама Турпал Айша Менлибаевай жа леладу къона Али Успнови. Хьехам луш Іимерза дешаш аьнначул тІехьагІа Менлибаевас зІамагІаолча новкъостага дІабеннаб шийца лелабу тІормин жв Іун гІаджи. Казахий ІаьдалагІа ишта да из — шоаш хьегаргдола къа хьийга баьлча даси нанасп шоай къахьегама кечалаш берашка дІалу. Вай хана из Іаьдал кердадаьннад: Айшас уж дІаеннай профессегІа ший тІехьенга а па луш, Кзыл-Ордински областерча «Айдарлинский» совхоза комсомольско-кагирхой бригада бригадирага.

Комсомольско - кагирхой бригадаш вІашагІйохкар — жа леладеча къахьегам вІаштІехьбаккхара керда форма. Нагахьа санна Айша Менлибаевас дошкхагІча ноахалах болча кхыча жа Іушеи массехк бІаь устагІа юкъа бола жа Іулаш къаьст-къаьста доажадеш хиннадале, селхан иттлагІа классаш яьхараш тахан 10—12 саг волаш жа леладу бригадаш вІашагІа а еххаш, хІаранега массехк эзар устагІа а болаш жа леладу.

Семипалатински областе — жа леладелга дегІадарга диллача Казахстане керттерчарех цхьаннахьа — цу тайпара 200 совгІа коллектив вІашагІъеллай. Духхьал укхаза, Чубартауски районе, хьахиннай маьхера почин. Эггара хьалхарча комсомольско - кагирхой бригадай членаша юрташкарча шоай ханнарчарга тІахьехам баьб хьайбаш лелалеча ветеранийн когаметта дІаоттарца шоаш дІадолаваь гІулакх хьаллаца. Из инициатива могаяьй Казахстана Компарте Центральни Комитето. Кердача болам юхь йолаяьрий девиз: «Жа леладар — кагирхой гІулакх!» ХІанз республике вІашагІъеллай 700 совгІа комсомольско-кагирхой бригада, царна юкъе болх бу 7000 совгІча зІамигача сагои йоІои.

Жа леладерий къахьегам юкъа вІашагІболларо тоъал йоккхий эргалонаш яьй жа Іуи профессеца юкъе. Жа Іу хІанз цхьаь жа Іул лоралеш лелар вац, шерра профиль йола хьайбаш леладер-механизатор ва. Бригада членаша тайп-тайпара смежни говзалаш Іомаю — жа лоргарий, тракторий, механикий, электрикий. Цудухьа кхо эзарнега кхаччалца -а кхы дукхагІа а долча жа Іула массе тайпара Іунал де, доакъар Іалашдеи кийчдеп, жа чудоахкаду моттигаш цІенъе йиш йолаш ба уж. Цар кара я автомобилаш, торакташ, хІамаш дІаюв а буц хьокха а техника, жа лорга машинаш, паькъа лелаю электростанцеш. Цу ерригача техниках комплексно-пайда эц цар шоайла вІаши дІа-юха хувца а хувцаш.

Же гІулакх даран техникаца болх баран ханза даргдоацар хургболча хьайбаш леладераштеи зоотехникаштеи Іомаду школашка царна лаьрхІа вІашагІъехкача хьайбаш леладерийн зоотехникийн кружокашка, механизаторийн шоферийн курсашка. ХІаьта жа кхабареи Іунал дареп ерригa технологи наставникий кулгалца болх беча хана Іомаю бригадай членаша. Масала, Айша Миклимбаевайна шийна лайра комсомольско-кагирхой бригадана керте отта. Шоай коллективаш хьалха даттарех яьй Актюбински областерча Социалистически Къахьегама Турпала Масов Тулеус, Талды-Курганских областерча Раимбеков Бердикес.

Дукххача бригадаша хІанале а хьахьекхай къахьегам юкъа вІаштІехьбаккхара совленаш. Укх шера февраль бетта Казахстана комсомола Центральни Комитета карара-кара тела ЦІе Байракх еннай Талды-Курганских области Кирова цІерагІча колхозерча Раимбеков Бердикес кулгалдеча «Ушкын» («Сийг») яхача дикагІйолча кагирхой коллективана. 10 саго лелабу цига 17 эзар устагІа!

Из республикера эггара йоккхагІчарех цаІ я. Юкъера лаьрхІача цхьан устагІа дозал цига 55 килограммага (районе юкъера лаьрхІача 10 килограмм дукхагІа), хІара устагІанне тІера доаккха тха 4,7 килограммага дІакхоачадаьд. хІаьта из планови задапел дукхагІа хул. Бригада вІашагІъелла цхьан шерал кІеззига совгІа ха мара яц, хІаьта цу юкъа 390 эзар сома пайда баьб цо — ерригa хьатІайоагІача доходах иттлагІа дакъа.

Цу тайпара толамаш доах Казахстане дукхача коллективаша. Чубатауски болама юхь йолаяьрех цаІ йолча «Тулпар» («Ткъамаш дар») яхача Семипалатински областерча бригадо соахка цхьаккха устагІа ца къастийташ 125 Іаьхар байтаб хІара 100 жейнага. ХІаьта ерригаш а цхьана лаьрхІача казахстански жа леладеча комсомольско - кагирхой коллективаша ца къастийташ хьалкхеду 97—99 процент Іоахарий. Цхьан устагІанна лоархІаш доаккха дулх 1,5 килограмм алсамдаьккхад цар, тха — 20 процент. Цу цхьан ханна цхьа устагІа лелабарга бода мах 15 процент лохбаьб, хІаьта хІара жа Іун къахьегама овсарле 20 процент лакхъеннай. Уж деррига хьокхамаш дукха а лакхагІа да кагий жа Іулаш леладечеи жа Іуша къаьст-къаьста болх баьчеи хана хиннарел.

— Чубатауски болам массе оагІорахьара хьаллаьцаб Казахстана а берригача мехка а дукххача организацешка, учрежденешка, предприятешка,— яхаш дувц республика комсомола Центральни Комитета секретара Брыкин Витале. — Жа лелаеча коллективай болх Іалман ларда тІа баккха, профессиональни знанеш царна яла, культурни, бытовой хьалаш царна халийта гІерт уж. Масала, казахски хьайбай боахама, баьций-даьгІений боахама, юрта боахама экономикаи из вІаштІехьбаккхареи Іилматохкама институташа, Ленина цІерагІча юртбоахама Іилмай Еррасоюзни академе Малхбоалехьарча отделене рекомендацеш оттаяьй комсомольско-кагирхой бригадай гІулакхаш вІаштІехьлахара, халача балхашта механизаци яра. Киргизен РСФСР Ставропольски краен проектни юртбоахама институташа хьайбаш леладуи бытовойи гІирсаш хьалдара комплексаш кийчъяьй царна. Таханара кагирхой коллективаш хургйола жа леладу индустриальни комплексаш хьальярга бодача наькъа дагІа ма дий.

Казахски ССР просвещене Министерстве къонача жа Іуй дешара программаш оттаеш латт. Ер шу чакхдалалехьа профессионально-технически училищашка лаьрхІа кийчо ергья 800 гаргга жа леладераша-механизатораша. ЦхьайолчадешареI заведенеша маьхера инициатива гойт: балха болхлашехьа а жа Іуй Іомабелга вІаштІехьдоах, приемни экзаменаш хьаэца духхьал бригадаш йолча дІаухийт комиссеш. Институте деша болхача жа леладеча коллективай болхлошта льготаш оттаяьй.

Юкъарча къахьегамо жа Іуй професси хийца ца Іеш, эргаяьккхай цар быт, салаІар. Смежни говзалаш Іомаярои цаІ шоллагІчун когаметта дІаотта вІаштІехьдаларои йиш хулийт ворхІ сахьата балха ди оттаде, кІирагІа цхьа мукъа ди бетта кхо ди отпуски тела. Бригадай территоре тІа хьалъеш латт башха-дика общежитеш. Городий промышленни предприятешеи учрежденешеи гаьнарча даьгІенашка жа Іушта кхухьийт дІа-са лела бІаьп электростанцеш, кинопередвижкаш, библиотекаш, спортивни инвентарь, музыкальни инструменташ.

Семипалатински областерча кагирхой почин керд-кердача коллективаша хьаллоац.

Ревмира ВОЩЕНКО,
АПН корреспондент.
Алма-Ата.

ЛЬВОВСКИ ОБЛАСТЬ. Комсомолка Сиротяк Ольга (сурта тІа). Глинянски фабрике дикагІйолча кІувсаш дерех цаІ. Вай мехкен доазол дехьеи чІоагІа хоатташ да прикарпатски кІувсаш. Геттара чІоагІа могадеш хиннад уж ГДР-е, Франце, Канаде, Югославе хиначча Дунен халкъашта юкъерча выставкашка.

В. ПОСЛЯКА сурт.
ТАСС фотохроника.

Хьайбашта — шортта доакъар

НИЗ ДІАКХОАЧАР ДУ

Дукха хьайбаш да «Гудермесский» совхозе. ХІанз царна тоъамболаш доакъар Іалашдарах тийша хурга укх шера а, хІаьта иттлагІча пятилетка хьалхарча шера а планаш социалистически декхараш кхоачашделга. Из дика кхетаду совхоза кулгалхоша а болхлоша а.

Планагіа укх шера 11 эзар тонн силос, 500 тонн сенаж, 1500 тонн йол, хІаьта деррига гІожа доакъар 4200 тонн, 300 тонн баьций витаминни хьоар Іалашде дезаш ба совхоза хьайбаш леладераш.

Доакъар кийчдара лаьрхІа бригада вІашагІъеллай укхаза. Цун доалахьа я 6 косилка, 4 механически йолхьииг, 3 холаш ду, хІаьта 4 аргІаш ду агрегат, йол дІаккхахьа лаьрхІа кийчъяь лафеташ тІехьатесса ийс «Беларусь».

— Хьалха хІара отделене шоай низаца Іалашдора доакъар. Техника ца тоъаш, хІаьта тоъаш хилча а сов трактор, кхыйола агрегат яккха гІерташ каст-каста совхоза конторе ухар отделене управляющеш а бригадираш а. Цул совгІа доакъар Іалашдара план кхоачаш ца йинча бехк техника е нах ца хилара тІабехкар, кхыдола бахьанаш лехар, — йоах совхоза керттерча агронома Хамидов Сайдамина. — ХІанз, доакъар Іалашдара лаьрхІа бригада вІашагІъеллачул тІехьагІа, уж кхоачамбоацараш дІадаьннад. ХІара сага дика хов ше де дезар. Цудухьа лакха я хІара сага а хІаьта ерригача бригада а къахьегама овсарле. Цхьан отделене доакъар Іалашдаь баьлча шоллагІча, тІаккха кхоалагІча бригаде болх доакъар Іалашдераш.

Укх денощка 235 гектар цкъа дІайийча дукхача шерашка тІаювла буц — люцерна чуйийца яьлар бригада. Цигара хьекхача люцернах 650 тонн сенаж еллар, 150 тонн йол Іалашйир, цул совгІа 45 тонн баьций витаминни хьоар даьккхар. Ерриги люцерна ялх балха дийнахьа чуена яьлар бригада. Балха нормашка диллача цхьайтта дийнахьа бе безаш бар из болх. Цо хьахьокх бригада болхлой къахьегама овсарле мел лакха я. Кхы а цхьа хІама да цу гІулакха юкъедоагІаш. Дика кхетаду бригада къахьегамхоша кха сихагІа мукъа мел доаккха шоллагІа а тІаккха кхоалагІа а хьувкъам чуба беза ха гаргагІа гІортаргйолга, цунца цхьана хьувкъам ше а дукхагІа хургболга. Цудухьа ха ца къоасаш, низ кхо ца беш болх а бир.

Люцерна хьокхаш, йол, сенаж кийчъеш къаьстта хьинаре къахьийгар баьца токхораш еш хиннача Мартанукаев Шамила, аьла аргІаш дотташ хиннача Муслимов Хасмахьмада, кхай тІа хьекха буц дІакхихьача Гайсуркаев Іабдулеи Бикинии Исраилеи, хІаьта косилкашца буц хьокхаш хиннача Баралиев Хьамзата а Магомадов Ширвзне а.

ХІа аьнна кха мукъадоаккхаше а минеральни удобренешца подкормка а яь тІахецаш хий диллар люцернана.

— Люцерна шоллагІа хьувкъам хьалхарчул боккхагІа хургба аьнна хет тхона. ХІаьта хьалха хьокхаш хІара гектара тІара дукха хІама ца эшаш 7 тонн люцерна чуийцар. КхоалагІа хІара гектара тІара пхе тоннал кІезигага йоацаш чуэца лерхІ. — йоах Хамидов Сайдамина.

Дика вІаштІехьбаьккхаб совхозе баьций витаминни хьоар даккхара болх а. Из тайпа доакъар доаккхаш цаІ мара агрегат яц боахаме. Цхьабакъда цунга кхаь сменагІа болх байт.

Ерригача сменашка болх бу нах баьций хьоар даккхара йоккха опыт йолаш ба. ХІаьта къаьстта дика болх бу Косолапов Дмитрий Яковлевича кулгалдеча смена. Дмитрий Яковлевича новкъостал деш ва цун воІ Анатолий.

ЙоагІа йоакхо ю совхозе доакъар Іалашделга алсамдаккха йиш хулийтача торонех пайда эцара. Иштта, Тийрка йисте 250 гектар хилал даьгІенаш я. Тийрк Іаьржа доагІача хана хиво къайлайоаккх из моттиг. ХІаьта Тийрка чура хий лохделча юха а мукъайоал. Дика буц тІайоал цига. Цу даьгІенашка хьайбаш доажадарал совгІа хІара шера юкъера лаьрхІача 200 тонн йол Іалашъю боахамо.

— БІаьсти екъа лаьтта хилар бахьан долаш, минеральни удобренешца лаьрхІа подкормка яь яле а буц кІезига тІаяьннай цига укх шера, — йоах совхоза директора, — Белашова. — ХІаьта а цигара кІезигагІа яле а 150 тонн йол яргхилара шеко яц. Из кхы а дукхагІа хила мегар нагахьа санна цига хІанз Наурски райснера доаладь жа доажадецаре. Цхьабакъда доакъара база чІоагІъяра 150 тонн йол а доаккха новкъостал да.

Тийрка юхе йолча эрий буц тІаювлача даьгІенашкара йол ІалашъярaI совгІа, Іамашта, Тийрка йистошка доакъара лаьрхІа 100 тонн эрз Іалашбе лерхІ совхозе.

Иштта, Іан замалахьа хьайбаш мецa ца дитара, теншаме доакъара база йоллара шоай низ дІакхоачар деш ба «Гудермесский» совхоза къахьегамхой.

М. ХАМАТХАНОВ.

ФИНАНСОВИ ДИСЦИПЛИНА ЧІОАГІЪЕ

Колхозий производственно-финансовий боахамеи гІулакхашта яьча анализо хьахьокх, недостачаш елга хІанз а дІаяханза дукха моттигаш хилари, хІаьта из бахьан долаш цхьадола боахамаш тІехьадусаш хилари.

1975 шера хьалхарча квартале цхьайолча колхозаша мел даьчох хьахиннар гучахьара дар мара ца хиларах тамаш яйташ да. Финансови хьал дуккха а дикагІа хила дезаш дар колхозий ца тоъаш йола алхха шоай доалахьара оборотни средстваш укх шера 1 апреле лаьрхІача Веденски районе 89 7, Сунженски районе — 890, Советски районе — 775, Гудермесски районе — 482 эзар сом хилар, хІаьта цу цхьан ханна цар капитальни вложенешка дІаяхийта шоай доалахьара оборотни средстваш Сунженски районе 1559 эзар, Советски — 702, Веденски районе — 163 эзар сом хилар, хІаьта республика колхозаш ерригаш а хьанийцача — 8343 эзар сом.

Укх шера 7 апреле 5139 эзар сомага дІакхаьчача дебиторски декхарга дахийтад оборотера тоъал дукха ахча. Дебиторски декхар къаьстта дукха хьарчийтад районаша: Гудермесски — 658 эзар сом. Сунженски — 1113, Шалински — 570, Ножай-Юртовски — 583 эзар сом. Дебиторски декхар селлара дукха Іайтаро тешал ду, из дІадаккхара беш бола болх геттара эсала хилара. Из гІулакх ишта латташ хилар бакъду чуІе цІеношхьалдара колхозашка гІолла колхозхоша ийдаь ссудаш дукххача боахамаша хьадоахаш ца хиларо а.

Масала, цІеношхьалде колхозхоша ийца ахча хІанз а хьадаккханза да дукххача колхозашка: Шалински районе — 25 эзар сом, Советски районе — 71 эзар сом, Ножай-Юртовски районе — 40 эзар сом, хІаьта оборотни ахчашта юкъеда дезаш дола колхозхошка доалла деррига ссуда 345 эзар сом да.

Цар а кхыча а финансови кхоачамбоацарашеи финансови дисциплина телхаярои геттара чІоагІа Іоткъам бу колхозашца лелача кредитно-расчетни гІулакхашта, новкъарле ю производственни мероприятеш чакхъяхара.

Ховш ма-дарра, оборотни средстваш вІашагІтохара даьке керттера моттиг дІалоац колхозий шоай доалахьарча ахчаша, цхьабакъда, нагахьа санна уж тоъаш ца хилча дІакхоачашду паччахьалкхен кредитий чотах. Масала, Шелковской района колхозашка производствага дІадахийтар укх шера хьалхарча квартале 14 процент паччахьалкхен кредиташцеи 86 процент колхозий шоай доалахьарчэ оборотни средстваштеи метта уттадаьд, хІаьта Ножай-Юртовски района колхозашка — 31 процент паччахьалкхен кредиташцеи 69 процент шоай ахчанцеи.

Цо хьахьокх, колхозашка оборотни средстваш нийса вІашагІтохар боккхача лоархІаме долга. Уж нийса вІашагІйохкарах тийша ба керттерча фондах пайда эцара, механизмаша, юртбоахама машинаша беча ритмични балха боарам.

Оборотни средстваш шоай статьяшка харцахьа дІанийсйинча, дукхагІйолча хана тоъал дукха ахчаш цхьайолча статьяцка боарамал совгІа хул, цу цхьан ханна кхыча статьяшка тоъаш хилац.

Масала, республика колхозашка «къона хьайбаш» яхача статья тІара нормал совгІа дола ахча 7295 эзар сомага дІакхаьчадар укх шера 1 апреле, цу цхьан ханна нормагІа хила доагІача статьяшка 1554 сом тоъаш дацар. Лоадамбоацача маьхера инвентарь 1653 эзар сома маьха яр.

Оборотни средстваш колхозашка цу тайпара дІанийсъяр экономически принципага диллача нийса дац. Цудухьа, банкацара колхозий юкъмоттиг тоаяра декхар сенах латт аьлча, из латт, колхозий финансаши экономикеи чІоагІъяра новкъостал дергдола кредитни способаш лахарах.

Вахаро бакъду, юртбоахама продукци йоаккхаш йолча колхозий хьашташи юртбоахама производство эргайоахаш тоаяра даим йоакхо еш йолча паччахьалкхен банка хьашташи цхьатара хила дезаш хилар.

ЛоархІаме дакъа лоац банка колхозацара кредитни бувзамаш дІахо дегІадоаладаро. Цу бувзамаша лерхІар, эггара хьалха, колхозий производства эффективность тІа-тІа дукхагІа лакхъелга да, хІаьта долче, уж бувзамаш дегІадахкара керттера лостамаш хургда кредиташ дукхагІа дІаяхийтарал чІоагІагІа, хьаю хІамаш дикагІа хулийтилга — производственно-финансови планаш йизза кхоачашъелга.

Финансови дисциплина чІоагІъярца шоай боахама экономика чІоагІъю колхозаша, ахчах пайда дикагІа эцара новкъостал ду.

А. БУХТИЯРОВ,
Госбанка республикански контора экономист.

ХИЙ КХАШКА АХИЙТА ДЕЗА

ХІанз юрта боахама культурай дика хьуакъам кхебара хий диллар мел лоархІаме да дувца эшаш а дац. ХІанзарча хаоттама хьалашка хий дуллача лаьтта мара кхебе йиш яц юрта боахама культурай лакха хьувкъам. Цунца цхьана нийса лелае еза хий диллара технологи. Ший ханнахьеи, боарамагІеи, кхееча юрта боахама культурашка хьежжа дилла деза из. Из кхета а деш районе колхозий, совхозий кулгалхой хих нийсса пайда эцара декхарийла беш укх шера 25 феврале соцам бир къахьегамхой депутатий Гудермесски горисполкома. Хих нийсса пайда ца эцаш, из зехьа доадеш бола боахамий кулгалхой бехктоккхаме оза лаьрхІар.

ХІаьта миштa кхоачашбу горисполкома соцам боахамий кулгалхоша?

Цхьадолча боахамаша хий диллара планаш кхоачаш ца ярал совгІа, йоагІа йоакхо яц хих кхом бара. Пайда боацаш дІаухийт из Иштта, «Терек», «Гудермесский» совхозашка хих мел пайда эц хьожаш дукха кхоачамбоацараш гучадаьлар. «Терек» совхоза пхелагІча отделене хий дуллаш, цхьан даькъах пайда ийцачул тІехьагІа дисар секундагІа 100 метр йодаш коллектора чу дІачудохийт. ЛаьрхІача дийнахьеи буси 8640 кубически метр хий доаду отделене пайда боацаш.

Цул нийрчагІа сурт бІаргадайра тхона «Гудермесский» совхоза цхьоалагІча отделене. Дийнахьеи буси пайда боацаш 60480 кубически метр хий доадора цига.

Цхьан дийнахьа техкача гучадаьнна кхоачамбоацараш дар уж. Уж нийс ца далийта гІерташ шоашта могар ду Гудермесски района хина системай управлене болхлоша, кулгалхоша. Бакъда, колхозийи совхозийи кулгалхоша шоаш юрта боахама министерствана мара жоп дала-дезаш боацалдаь дукха ладувгІац тхога. ХІаьта тха управлене республика хий боахамеи мелиорацеи министерствана чуйоагІаш я. Тхоай министерствага гІолла юрта боахама министерство оарцагІ а яьккха колхозийи совхозийи кулгалхошкара доагІар хьа ца дийхача гІулакх хилац.

Тха управлене лабораторе даьча тохкамаша хьахьокх, хий дуллилга во вІаштІехьдаккхар бахьан долаш, дукххача боахамашкара юрта боахама культураш боарамагІа хица Іоба ца еш юсилга.

Иштта, «Гудермесский» совхоза отделене гурахьа дув кІа дІайийнача хІара гектара тІа боарамагІа хила езаш 1008 кубически метр. «Терек» совхоза отделене гурахьа дув кІа дІайийнача хІара гектара тІа — 945 кубически метр, люцерна дІайийнача — 1428 кубически метр.

метр, хІаьта «Восточный» совхоза цхьоалагІча отделене кІа дІадийнача — 809,9 кубически метр, «Кавказ» колхоза кІа дІадийнача — 1019,2 кубически метр, шекара свекла дІайийнача — 518,7 кубически метр.

ХІанз берригa теркам дугана хий диллара тІабахийтаб районе. Цунца цхьана, масала, шекара свекла, баьцадараш, хьажкІаш хиша Іобаяра кІеззига йоакхо ю. Хий дуллача лаьттан тІа районе дІайийнача хьажкІех 545 гектара тІара яраш хІанз а хий дилланза я.

Шекара свекла 1052 гектара тІа хий дуллача лаьттан тІа дІайийнай районе. Хий диллар 200 гектар гаргга мара яц.

Районерча хІара боахамах къаьст-къаьста дийцача укх тайпара сурт да «Гудермесский» совхозе планагІа хий дилла езаш 192 гектар, «Кавказ» колхозе — 400 гектар, «Терек» совхозе — 700 гектар шекара свекла я. «Кавказ» колхозе хий дилла бІаь гектар ца лаьрхІача, сага новкъосталца цхьа тІадам хий кхийттадац из культура дІайийнача, хІаьта планагІа хий дилла дезача лаьтта.

Канала чура хий чакхдоалийта сооружени, иштта: сунташ, шлюзаш, коллектораш хьеча организацей бехк болаш хий дуллилга лерттІа вІаштІехьдаккха йиш йоацаш моттигаш а нийслу.

Иштта «Дружба» совхоза цхьан кхай тІа канала чура хий чакхдувлийташ йола шлюз проектах йоагІачул 40—50 сантиметр лакхагІа яьй ПМК-8 гІишлошъераша. Проектага хьежжа хьаь яларе секундагІа 1,66 кубически метр хий чакхдувлийтаргдар шлюзо цу канала чура кхай тІа, хІаьта хІанз секундагІа 0,5 кубически метр мара хий чакхдувлийтац.

ПланагІа хий ца дуллачa лаьтта хий тоха торонаш лехаш а из тайпа торо леха а боахамаш да районе.

Иштта, «Дружба» совхозе йиълагІча отделене Мечик яхача хина сунт а теха, чура хий лакх а даь планагІа хий ца дулла лаьтта тІоадалца Іобаду.

Ялата, кхыйолча культурай лакха хьувкъам кхебе социалистически декхар тІанийцад Гудермесски района кхаш леладераша. Денна дош хІанзарча Іалама хьалашка кхоачашдар юртбоахама культурашта шийн ханнахьеи боарамагІеи хий [illegible]

С. АЗИЗОВ,
Гудермесски района хина системан управленин коьрта инженер.

Декхарех дика лоархІабу

ДІаболабеннаб июнь бутт. Дукха ха йисаяц нийслагІча пятилетка тІеххьарча шера хьалхара ах шу чакхдала. Из кхета а деш, плани социалистически декхараши толаме кхоачашдара берригa низ тІабахийта къахьегаш ба укх деношка Грозненски района «Советская Россия» колхоза хьайбаш леладераш.

Укх шера 5 бетта фермай болхлоша доахангара яьккха ерригa шура 516 тонн я, хІаьта паччахьалкхенга еххар — 408 тонн. Нагахьа санна хьалхарча ах шера планагІа Даьхенна дІаяла еза шура 450 тонн яле, кхетадеш да, цу заданеца колхоза хьайбаш леладераш сийлена лоархІабергболга. ХІанз хІара деннеи бийсаннеи 37 центнер шура йоаккх цар. Из да, июнь бетта юкъера лаьрхІача 110—120 тонн шура фермай болхлоша йоаккхаргйолга. Цо торо хулийтаргья ах шера планал совгІа 60—70 тонн шура паччахьалкхенна дІаялийта.

Иззал шура заданел совгІа дІаялара тІехь къовсам лоаттабеш ба дояркаш, скотникаш, фермай кулгалхой, специалисташ, механизатораш. ХІанз къаьстта чІоагІа йоакхо ю цар оттаьча рационага хьежжа доахаи кхабара, доагІача беса хьайбашта Іунал дара.

Культурни даьгІенашка даьжачул тІехьагІа доахах хІаранена пхьера лу 30 килограмм моша доакъар. Из тайпа доакъар дика дуъ хьайбаша, цунна дукха белокаш я. Цу гІулакхо йиш хулийт маьха деза дола концентрированни доакъараш кходе.

«Советская Россия» колхоза хьайбаш леладераша дика дІахьу КПСС XXV-гІча съезда сийна йола къахьегама вахта. Колхозхоша лоархІаши сий деши ба доярканш къона коммунисташ Исаева Хадчати Эдиева Розеп, хІаьта иштта Яшуркаева Маржани, скотникаш Денисултанов Хьусейн, Эзерханов Іумар-Хьажа, кхыбараши.

В. ИВАНОВ.

СУРТА ТІА: «Советская Россия» колхоза дикагІа вола скотник Эзерханов Іумар-Хьажа.

Автора сурт.

40 ЭЗАР СОМА ПАЙДА БАЬБ

Дукха дика гІулакхаш карагІдувл «Грознефтегаз» производственни управлене рационализатораштеи новаторашта. Цу балха юкъе дакъа лоацаш 30 саг совгІа болхлои специалисти ва укхаза. Ер шу доладелча гІоне цар кийчъяьй 34 рационализаторски предложени. Царех 23 производстве юкъейихьай, цох 40 эзар сом совгІа пайда баьб.

ДикагІолча рационализаторех ба механикаш Лихоманов Николай, Горский Михаил, лаборатори заведующи Швидко Римма, инженер-энергетик Абубакаров Джувайд, иштта кхыбараш а.

Г. ЛУКЬЯНОВ.

БАЛХАШ ЛАЬГІЛУШ ДАЦ

«Грозненский шурий» совхоза кхоалагІча отделене контора хьалханашка оттаь Къахьегама Сийлен байракх я. Хий дуллача къаьстта хьинаре къахьегача механизаторий Аюбов Абдурашида, Джамалдинов Нурале, кулг-кара хий дуллача болхлочун Сайдулаев Сайдрахьмана сийна айяь я из.

Цкъа дІайийча дукхача шерашка тІаювла баьцаш дІайийнача 184 гектар культурни цІа отделене механизаторашта а кхыйола болхлой а. Цигара цкъара буц лахьаяь. ХІара гектара тІара 45—46 центнер моша доакъар чудера. Цунах 720 тонн сенаж еллай. Из тоалам хьала даьгІенашта Іунал дош йола Джамалдинова Нурале кулгалду звено я. Хьалхара шу дац Нурале даьгІенаш лелаю. Цудухьа дика хьокхамаш гойт Джамалдинова ше а цун звенорча болхлоша Сайдулаев Сайдрахьмана, Далиев Юсупа, Магомадов Моасара, кхычар а. План 200 центнер йолча шера хІара гектара тІара 300 центнер моша доакъар чуда дош деннад цар.

Дика къахьег свекла лелаераша а. Шекара свекла дІайийнача 40 гектар лаьтта хий дуллаш дацар. Цу кхай тІара отделено цхьа кхоачашдаьд. Из нийсдалдаьзар кхаш леладераша. Насосни станци а оттаь гаьнара турбашта чу гІолла хьатІа а доаладь гІолла хий тІадоаладу [illegible] ХІанз цу культурана шозлагІа хий дилла кийча ба укхаза.

Хий дуллача лаьтта дІабийна 34 гектара тІа мукх а ба отделене. Массеткхазза хий дилла из дика тІабаьннаб. Биэ ба ка. ХІара гектара тІара юкъера лаьрхІача 30 центнер совгІа мукх баргхиларах шекбац отделене кулгалхой.

Мошача доакъара гурахьа дІайийна культураш хьекхачул тІехьагІа шозлагІа доакъара лаьрхІа культураш дІаювш ба отделене [illegible]

ШозлагІа юв культураш дІаювш а къаьстта хьинаре къахьегаш механизатораша Газиев Абдулхалима, Аслаханов Сережа, Джабраилов Абуезида.

А. ШАМСУТДИНОВ.

200 цІи йолча кІадай шера 58 миллион метр гаргга арахец «Красная Роза» яхача Роза Люксембургa цІерагІча Московски даьрей комбинато. КІадай 8 тайпана дикала Знак еннай. 1924 шера миллион метрал кІеззига совгІа мара дацар укхаза шера кІадаш.

Шоай предприяте бІаь шу дизар июне белгалдоаккх комбината коллективо.

Йоккха реконструкци еш латт хІанз комбинате: керда пневматически ткацки станокаш увттаю, басараш еа деш отделенешка машинаш агрегаташ хуц, хьасе я производствона еча управление автоматизированни система (АСУП).

Цунца ювзаенна йолча ткацки цеха опытни участке цхьан тІара хьаса 72 станока тІа бу кІадаш, вокх производстве 18—24 станока тІа мара ца беча мехаш. «Минск-32» яха шІ ЭВМ, «М-6000» яха машин, кхыйола оборудовани оттаьй предприяте. Лард вычислительни центр а йолаш отраслеви диспетчерски пункт хьае лаьрхІад. Вычислительни центре хІанзле а ух Москвана кхыча городийн яйгача промышленноста 27 предприятера сведенеш.

Берригача мехкаца цхьана яха ма-йоагІара КПСС XXV съезда накъаяха кийчлуш я комбината коллектив.

Кердача низаца яржаш латт социалистически яхь. 1975 шера бу бетта планов заданеш берригача керттерча техникоэкономически хьокхамашца кхоачашде. Хьалхахьежача производства реализаци яра план 214 эзар сома тІехкхоачашьяь.

СУРТА ТІА: электронно-вычислительни центрашка цхьана юзенна йола ткацки цеха опытни участок. Хьалхахьархьера тІехкийра сигнализатор.

Б. Клипиницера сурт.
ТАСС фотохроника.

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

Кубински юрто боаха гІа

Шн шу даьннад Кубе цІаккха ца хиннача тайпара йІайхен ежъен ха латта. Тропически догІаша массазарчул кІезигагІа дошаду лаьтташ-кхаш, сомий бешамаш, хаьс-бешамаш. ХІаьта а баьцадаарий хьувкъам дика хиннаб: хІанзле а гулъяьй 250 эзар тонн совгІа коартолаш, кабуц, помидораш, нарсаш—совхкарчул 25 процент гаргга дукхагІа. БІаь эзар тонн совгІа дуга — эгтара лакхагІбола хьувкъам кхебаьб Пинар-дель-Риорча, Орьентегара дІанйккхача шоллагІча дуга леладеча провинцерча лаьтташ леладераша. Дика хьувкъам гулбаьб тхьамкий а кхыча юртбоахама культурай а.

Дика къахьийгад кубински хьайбаш леладераша. Массехк итташ эзараш дукхагІа хиннад доахан, дукхагІа йоаӈ шура, бахача нахага дукхагІа кхаьчад коа тІара оалхазараши фуаши.

Хийша механизаци еш латт кхашкарчен фермашкарчен къахьегама. Революци яьнначул тІехьагІарча шерашка револющи ялалехьарча шовзткъе итт шерачул дуккха а дукхагІа кхаьчай кубински юртага техника. ХІанзарча трактораша, комбайнаша, погрузчикаша, автомашинаша, кхыча технико йиш хилийтай дуга кхедара балхашта, хьайбаш леладечен коа тІара оалхазараш леладечен фермашкарча балхашта, ковртолаш кхееча механизаци е.

ПланагІа кхоачашдеш да эггара чоалханеча деккарех цаІ—шекара эрз хьакха механизаци елга. Из тешамеи йоккхий перспективаш йолаш машин я—иштта йоах кубински механизатораша эрз хьокхача «КТП-1» яхача советско-кубински комбайнах. ХІанзле а ах гаргга хьувкъам чуэц комбайнашца цхьайолча провинцешка, хІаьта, 1980 шера, хетаргахьа, езткъа процент эцаргба. Цу ханале болх бе йолайолийтаргья Советски Союзо новкъостал в деш хьалъеш латта Ольгинера (провинци Орьенте) «КТП-1» яха комбайнаш вІашагІъехка завод. Шера по вІашагІйолларгья 600 машин.

Шерра хьалдеш да Кубе ирригационни гІирсаш. Революци ялалехьарча 1958 шерацa нийсїнча езткъе пхийттазза йоккхагІа хиннай водохранилищай объем. Лас-Вильяс яхача провинце Саса хи тІа хьалъяь йоалаш латт мехка йоккхагІйолча гидрокомплексех цаІ. Кердача водохранилищо хий лургда 60 эзар совгІа гектар долча дуга кхашта. Доккхий ирригационни гІирсаш хьалдеш латт кхыча провинцешка а. ХьатІайоагІача хьалхарча пятилетка шерашка (1976—1980 шераш) хий дехка лаьтташ 1.340 эзар гектарага дІакхоачаде, вешта аьлча шозза дукхагІа хилийта лерхІ.

Укх гаргга шерашка болх бе йолайолийтаргья минеральни удобренеш ю керда шин предприяти — Сьенфуэгосерен Орьенте провинце къилбаселерен. Массехк цІира мара дисадац город Нуэвитасера шера 235 эзар тонн минеральни удобренеш арахецаргйола завод болх бе йолаялийта.

Кердача материально-технически базо, революци котъяьнначул тІехьагІа кубински юрта денача юртбоахама Іилмо хувц юртарча къахьегама гІулакхаш. Селханара ахархой агрономаш, зоотехникаш, мелиораторш, инженераш а хулаш дІаувтт, трактористийн комбайнерийн говзалаш Іомаеш ба.

Хувцалуш доагІа юрта сибат а, юрташка бахача наьха быт, цар вахара хьалаш. Ахкай цІалгаша моттиг мукъаялийтай хІанзарча дика кийчдаьча цІеношта. Юрташка хьалъяьча школашеи больницашея эггара гаьнагІча районашка бахача нахага дІакхачийтай образовании медицински новкъостали. Тоалуш латт юрта боахамерча болхлойн ахархойн хьал-торо.

Юрта боахам дІахо эйбара планаш белгалъергья Кубай Коммунистически парте хургйолча хьалхарча съездо. Дерригача халкъаца цхьана съезда баха ма-боагІара накъабаха кийчлуш ба доккхагІйола декхараш тІанйца Кубай юрта боахамера болхлойн ахархойн.

В. ДМИТРИЕНКО.
АПН корреспондент.
Гавана.

Республика къонача пожарникаша «01» яха Ерригсоюзни рейд чакхйоаккхаш 8,5 эзар дешархо юкъе вола «пожарни дружина къона доттагІа» яха отряд вІашагІъеллар. «Низ бараш, денал дараш, кадай дараш» яхача маршрута юкъе къонача пожарникаша хьинаре дакъа лоац профилактически рейдаш чакхйоахача «Школа», «Кердача шерара елка», «ЦІи», «Хьу», «Поиск» яхача а кхыйолча а операцешка, къовсам лоаттабу улицаш, ковнаш цІена хилийтара. Къаьстта уж операцеш дика чакхъяхарца белгалбаьннаб Старопромысловски, Шалински, Надтеречни, Шелковской районий къона пожарникаш.

СУРТА ТІА: къона пожарникаш.

В. Елизарова сурт.

Театра сезон чакхъяьннай

Советски халкъои берригача прогрессивни нахеи белгалдаьккхар фашистски Германи ЦІеча Эскаро эшаяь 30 шу дизар. Цунца дувзаденна 1974—1975 шерашка хиннача Ю. М. Лермонтова цІерагІча театра репертуаре йоккха моттиг лаьцар сийлахь-боккхача Дай-мехка тІема темас. Советски халкъа цу тІем тІа карагІдаьннача цІаккха дицлургдоацача денал долча гІулакхо хьатІахкувча тІехьенашта луш бола боккха патриотически кхетам дика бовза а бовзаш, театра коллективо ший низ дІакхоачар дир ший зрителашта цу сийлахь-йоккхача Коталон исторически лоархІам дІабовзийтара.

Цу темах йолча спектаклашта юкъе керттера моттиг лаьцар Л. Леонова пьесах оттаяьча «ТІалатар» яхача спектаклои «Цун цІи Котало я» яхача спектакло-отчетои.

Ленински преме лауреата Леонид Леонова пьесах оттаяьча «ТІалатар» яхача спектакло хьахьокх фашисташа вай мехка духьал тІом болабаьча юххье халкъа тІаэтта боккха бала. Цу тІа вувца керттера саг ва ший син мара уйла йоаца, нах хийра хета Таланов Федор. Из лаьца ваьллав. Из тешац кхыметтел ший эггара кхоачаргІа болча нахах а. Шек волаш хьеж из царга. Бакъда мехка тІаэтта Іаьржа ди гуш, халкъага кхаьча гІайгІа кер чу ювлаш ший оамал хувцача отт из. Хала а инзкъала а да цунна шерашка шийна чуесса уж харц уйлаш йохае, пар тІа гІолла хьахинна оамал йита. Юххера а ший граждански сий, бокъонца йола патриотизм лорае волалу Федор — мохк дІалаца тІабаьккхача гитлеровцашта духьал тІом бе отт кхычарца цхьана. Цо доккхал ду, из гІадваха ва гражданина йоагІаш йола моттиг шийга кхачарах, нах тешаш вола саг а хинна ше дІаоттарах. Юххера а цун йиш хул ше визза патриот волга дІахьокха — Даьхе моастагІчох лораеш са дІалу цо.

Леонова Талановга гІолла йоах вайга харцахьваьнна гора вахача воха ма-воха, дикачох дог ма-дилла, вахар бахьан, ший мохк а халкъ а бахьан къовсам лоаттабе.

Таланов Федора роль дика ловзайир артиста И. С. Гуревича. ХІаьта спектакль дика оттаяьяр режиссера Солцаев Мималта.

Адамий хила ма-йоагІара йола образаш хьайир цу спектакле РСФСР халкъа артиста, Литовски ССР заслуженни артиста Г. А. Гладкиха. Цо вайга гойташ вола Таланов — из йоккха культура йола, кІоаргга сакхетам бола, ший талант а дІайха дог а хІама юхе ца дуташ ший Даьхенна, ший халкъа дІадала кийча вола саг ва. Дика а сага уйла тІоэаш а я вайна хьалхашка сцена тІа Нохч-ГІалгІай АССР заслуженни артиста В. И. Плужниковас оттаю Анна Николаевнай образ. ЦІаккха ца хиннача тайпара дика гучаяьлар цу спектакле артиста Н. П. Жирнова талант. Дика каяьлар цу спектакле вокх артистий а.

Советски сага ший халкъаца социалистически Даьхенца бола безам дика хьахьокхаш хилар тха сцене «ТІалатар» яха спектакль.

Сийлахь-боккхача Дай-мехка тІем тІа фашистски Германи эшаеш советски наха гайта турпалал, патриотизм дика хьахьокхаш чакхъяьлар тха театра сцене оттаяь кхыйола тІема тема спектаклаш а. Уж я «Цун цІи Котало я» яха дуккхача спектаклей доакъоех вІашагІтеха спектакль, В. Кожевникова романах йола «Щити тури», В. Васильева произведенех йола «ХІаьта укхаза-м сатоссаш сатийна я» яха а кхыйола а спектаклаш. Цу спектаклей образаш дика гайтар артисташа В. С. Белоглазова, А. А. Чернушенкос, кхычар. Спектаклей оформлени дика яьяр художника А. С. Сновинга.

ДІаяхача театра сезона репертуара юкъе къаьстта моттиг лаьцар «Орфей жожагІата Іочувоал» яхача спектакло. Цун автор вэ хІанзара американски драматург Пеннесси Уильямс. Тха театре из спектакль оттайир В. Маяковске цІерагІча Московски академически театра режиссера Ефим Давыдович Табачника.

Капиталистически дунен буржуазни идеологаша селлаӈа чІоагІа хестадеча, могадеча вахаро аламех мел доалла дикадар, беркат мел дар, наха юкъера безам, вІаши лархІар дийна дІадоаккхаш хилар мадарра хьахьекхад цу произведене. Авторо дувцачох а театро гойтачох а вайна хьалхашка отт мифически ювцача жожагІател унзарагІеи къизагІеи буржуазни дуне хилар. Нагахьа санна мифически жожагІата Орфейга цун Эвредика юхакхачийта яле, укх дунен тІа—американски буржуазни дунен тІа Орфейга-Вэлега цун Эвредика-Лейди юха ца яларал совгІа, расови теоре ма-яххара, халахетар а лу цунна. Пьеса тІа бувца нах нийсхо бахьан къовсам лоаттабеш бов, бакъла, моастагІашта кара болхаш. «Валар, хозий хьона аз хьо эшадир.» — йоах Лейде. Из спектакль чІоагІа езаелар Грознерча зрителашта.

Зрителашта боккха сакъердам боалаш а кхетам луш а яр В. Мкртчяна пьесах оттаяь «Юхаяйта са даь нана е нана-нана» яха комеди. Массаза а зрительни зал хьалйиза хулар из оттаяьча хана.

Ший тайпара безаме яр А. Вампелова «Провинциальни анекдоташ» яха пьеса а.

ХІанз мехка городашка гастролеш еш да театр. 7 июне по городе Астрахане оттайир «Іа хьайна тІанйца гІулакх» яха спектакль. Дика юаӈ цигарча зрителаша из.

ХІанз театра артисташа кийчъеш я армянски драматурга А. Панаяна «Саг йийха Парижера зІамига саг» яхача пьесах йола спектакль. Из езалургйолаш комеди я. Артисташа из кийчъю Рязанерча зрителашта.

Ховш ма-дарра, кхыча городашка спектаклаш оттаяр ший тайпара йола экзамен я. Цудухьа шоай ерригга говзал тІахийта ловзаргба артисташ.

Б. АБАДИЕВ,
М. Ю. Лермонтова цІерагІча драмтеатра художественни даькъа заведующи.

ФЕ ХИЛА

Шин дийнахьи буси наб-са доацаш республика чаькъашка хьовзам ца хилийтара рейд еш хилар госавтоинспекце инспектораш.

Цхьа бахьан доацаш дацар иштта рейд яр. Хьалха санна дукха авареш ю республике. Водителий дисциплина во я, къаьстта юрташкарча наькъашка леларий. Машинаш е мотоциклащ лелаеш бараш уж лехкара бокъонаш йоацаш, номераш йоацаш транспорт лехкаш, корта бохабу малараш мелар да цуп бахьан. Бокъонаш телхаерашта юкъе кІезига нийслац кулгалхойи бехктокхаме болхлойи.

Масала, номераш а йоацаш, транспорт лелаяра цхьаккха бокъо а йоацаш лела мегаргва аьнна хеташ ва Ачхой-Мартановски больница керттерча лора заместитель А. Джемалдаев, «Комсомольский» винсовхоза ветврач Р. Хунаев, консервни завода отдела кулгалхо Д. Ульбиев, Наурски района Кирова цІерагІча совхозе керттера экономист А. Шершнев, кхы дукха бараш а.

Транспортаца лелара бокъонаш телхаеш къаьстта дукха моттигаш нийсеннай ГАИ болхлошта Наурски районе. Рейд еча шин деннен бийсаннеи наькъашка бокъонаш телхаеш кхо бІаь саг нийсвеннав. Менна волаш 23 водитель соцаваьв.

Цу юкъа транспортаца лелара бокъонаш телхаеш шин бІаь гаргга саг нийсвеннав Назрановски районе. Укхаза наурски районе санна дукха ба документаш а номераш а йоацаш автомашинашца лелаш бола водителаш.

ГАИ болхлой хьожаш хиннача шин дийнахьи буси республика наькъашка лелара бокъонаш телхаеш 1011 моттиг нийсеннай. Иштта ГАИ болхлоша наькъашка водителаш лелара кхерамзле хилийтара болх барах цу деношка дикка кІезигагІа хилар еш йола авареш.

ХІаьта наькъашка нийслу бокъонаша яхар теркал ца деш бола водителаш а. Цудухьа укх тІеххьарча ворхІ дийнахьи буси 56 моттиг нийсеннай наькъашка хьовзам хинна, кхо саг веннав, 27 сага човнаш хиннай.

Масала, «Горяченсточненский» совхоза комбайнера Н. Хатуева юрта юкъе гІолла водача хана лора ца луш хиларах комбайн хоарцаяьй. Авари хиннача моттиге ше а ший 11 шу даьнна воІ а лозаваьв. ХІанз боахама чІоагІа эшарг йола СК-4 комбайн дуккхача хана балха араяла йиш йоацаш ехай.

Тракторист Т. Кудозов хІаман сагота воацаш хиларах авари хилар. Саг хьожаш а воацаш йитача трактора тІа а хайна цун зІамагІволча вошаскІаьнка авари йир.

Дуккхача автобоахамий, совхозийи колхозийи кулгахоша, школай директораша телхаю бераш транспортаца дІа-юха кхувлара бокъонаш. Масала «Родина» совхоза кулгалхоша указани еннай бераш кхаь грузовикаца хьакхувла аьнна. Цу дийнахьа бераш совхозехьа ца доагІаш дисар. Госавтоинспекце болхлоша юха цІайигар машинаши бераши.

Новкъостий, ховш хилалаш бераш духхьала автобусашца мара дІа-юха ца кхувлийтилга.

А. ЧЕБУШЕВ.

Редактора заместитель
М. М. ХАМХОЕВ.

Деша дувла

Гудермесски педучилище

1975—1976 ДЕШАРА ШЕРА юххьанцарча классий хьехархой а 4—8-ча классий технически къахьегамеи черченеи хьехархой а кийчбеча отделене ДЕША ДІАЧУЭЦ ДЕШАРХОЙ ГУДЕРМЕССКИ ПЕДАГОГИЧЕСКИ УЧИЛИЩЕ.

УЧИЛИЩЕ ДІАЧУЭЦ 30 шерага кхаччалца ханаш йола, йизза йоаца юкъера школа яьккха образовани йола нах.

ДЕША ДІАЧУЭЦАРА ХЬАКЪЕХЬА ЗАЯВЛЕНИ ЛУ училища директора цІерагІа, херже специальность белга а еш, укх тайпара документаш тІехьа а долаш:

а) йизза йоаца юкъера школа йистеьккха тешал (подлинник);

б) № 286 йола медицински справка;

в) кхо сурт (керта тІа хІама йоацаш, 3х4 см. бустам болаш даьккха);

г) деша воагІачо ше училище хьакхаьчача хьагойт ваь ха тІайола тешал е паспорт, военни билет е приписной тешал.

ДЕША ДІАЧУЭЦАШ ХОАТТА ЭКЗАМЕНАШ 1 августера 20 августе кхаччалца хул.

ЗАЯВЛЕНЕШ ДІАИЙЮ 20 июне денз 31 июле кхаччалца.

УЧИЛИЩЕ ДЕША БОАГІАРАШКА ЭКЗАМЕНАШ ХОАТТ эрсий меттала (диктант), математика (устно).

Адрес: г. Гудермес, педучилище.

ДИРЕКЦИ.

Нохч-ГІалгІай респотребсоюза Грозненски профтехучилище

НОХЧ-ГІАЛГІАЙ РЕСПОТРЕБСОЮЗА ГРОЗНЕНСКИ ПРОФТЕХУЧИЛИЩО 1975—1976 ДЕШАРА ШЕРА ДЕША ДІАЧУЭЦ

УЧИЛИЩО ПОТРЕБИТЕЛЬСКИ КООПЕРАЦЕ БОЛХ БЕ КИЙЧБУ:

торгови отделене — промышленни товараш дохкараши продовольственни товараш дохкараши;

кулинарни отделене — 3—4 разряд йола повараши кондитераши;

заготовительни отделене — цІекийи юртбоахама продукташи кийчъераш.

Дешаш яккха еза ха: торгови отделене — 1 шу, кулинарни отделене — 2 шу, заготовительни отделене — 1 шу.

УЧИЛИЩЕ ДІАЧУЭЦ кооперативни организацеша направлени енна, йизза йоацача юкъерча школал лохагІа образовани йоацаш, 17 шерал кІезигагІа ха яланза бола КАГИЙ НАХИ МЕХКАРИЙИ — шера дешаргдолаш, 16 шерал кІезигагІа ха яланза бараш — шин шера дешаргдолаш.

УЧИЛИЩЕ хьачуийцарашта СТИПЕНДИИ чуІе моттиги лу.

ДОКУМЕНТАШ ДІАЧУЭЦ 1975 ШЕРА 15 ИЮНЕРА 15 АВГУСТЕ КХАЧЧАЛЦА.

Деша дІачуэца аьнна луча заявленеца хила деза укх тайпара документаш:

1. Образовани яккхарах дола тешал (подлинник).
2. 4 сурт (керта тІа хІама йоацаши 3х4 см. бустам болаши даьккха).
3. Кооперативни организаце направлени.
4. Вахача моттигера справка.
5. № 286 йола медицински справка.
6. Балха хиннарий трудовой (къахьегама) книжка.
7. Паспорт, военни билет е приписной тешал.

Училища адрес: г. Грозный, Дзержинске ул. 21, кооперативни профессионально-технически училище, телефонаш: 3-44-45; 3-64-82.

ДИРЕКЦИ.

«ХАЛАЧА ЭКОНОМИЧЕСКИ ХЬАЛАШКА»

«Франце экономика тІом чакхбаьнначул тІехьагІа хьайоагІача ерригача хана ца хиннача тайпара чІоагІа мельенная хІанз». — хьакхайкадьд французски предпринимателий Къаман совета председателa Франсуа Сейрака. цу тайпара мехка хьалхашка латта проблемаш иразхилар белгал а даьккха. Царех керттерьяр: промышленни производство кІезигьлар, итташи бІаьши заводаши фабрикаши дІакъовлар, хьабе болх боаца нах дукха Іар, инфляци лакхъялар.

«Дукха промышленни предприятеш шоаш дергдар фуд ца хоаш я, продукци дукхагІа арахеца йиш йолаш яц уж, капиталовложенеш кхы хьае магаш царна». — язду «Фигаро» яхача газето. «Экономика мелъялара белгалонаш тІа-тІа дукхагІа гучаювл. — цо яхар бакъду «Пуэн» яхача кІиранна накъазза арадувлачо. — Цехаш дІакъувлаеш я «Рон - Пуленк-текстиль» яха йоккхагІйола текстильни комплекс, цкъа воаккхаш 800 саг дІа а воаккхаш, хІалак хиннай кемаш ду 300 саг хьабе болх боацаш вита йола Каннера кемай верфь, провинциальни изданеш воа ца хеташ сопае лаьрхІад «Паризьен либере» яхача газета администраце...».

Эггара дукхагІа халонаш тІаэттай автомобилестроенена, гІишлой материалий промышленноста, общественни балхий сектора, керттерча наькъе гІишлошъяра. «Рено» заводашка даьнна доккха социальни дов геттара айлуш доагІа. Алапи а ца луш балха ди дІъ сехьата лоацдаьд цу фирма Манерча (Сарта яха департамент) заводе, шинъи ахи сахьата — Лиможерча цун заводе. Администраце еннача распоряженегІа йІаьххача хана юха сийцай Фленерчев Сандовилерчев «Рено» заводашкара сборочни конвейераш. Цу гІулакхаша хІанзле а цхьадолча даькъе хьабе болх боацача баьхаб французски автомобилаш ечара 40 эзар болхлой. Иштта халача хьал тІа нийсъеннай йоккхалга диллача Франце шоллагІа йолча «Ситроэн» яхача автомобильни фирма предприятеш а.

Іаьржача металлурге, кІирьанна цкъазза арадувлача «Антреприз» яхача доалерча гІоазарий газето деча тешалагІа, заказаш 40 процент кІезигденнад укх тІеххьарча кхаь бетта. Тоъал йІаьхача хана болх сацийтаб «Сасилор-Соллак» яхача йоккхагІйолча промышленни группа металлургически заводаша. «Девэн-Нор-Эст» яхача фирма металлургически заводо. «Юзинор-Дюнкерк» яхача заводо. Металлургически заводаша шоаш та ховшшехьа а кІезигьяьй арахеца кийча продукци, товарех хьалйиза помещенеш мукъаялао догдоахаш.

Геттара лаьгІденнад балхаш наькъаш цехкача. Общественни балхий предприятей къаман федераце председателa Филипп Клемана журналисташка хоам бир, наькъа гІирсаш хьалдара подрядаш 1974 шера гурахьа денз 15 процент кІезигденна хиларах. «1975 шу — из даькъаза даргдола шу да, — йиш еха хьакхайкадир Ф. Клемана. — ХІанззе а денз сихха гІулакхаш чакхдаханза даргдац мичча бесса тоадаь а хьал тоадара».

Промышленни товарий мах геттара лакхдаларца, доакъарашкеи машинашкеи дІалодар дукхагІа хиларца дувзаденна французски ахархой доходаш 15—20 процент кІезигьеннай. ХІаьта по а, ший аргІанна, тракторашии кхыйола юртбоахама машинаши йІелга дикка кІезигдаьд.

Парижерча экономически обозревателаша логдоахийла йоацаш дуаш Франце промышленности юрта боахами укх гаргарча хана дегІабара перспективех. Цар яхар бакъду республика премьер-министра Ж. Ширака а. «Шеко йоацаш аьлар цо. — да а да вай халача экономически хьал тІа. Укх гаргарча хана мехка экономика айлург ма-йий аьнна гуш хІама дац».

Е. БАБЕНКО,
ТАСС корреспондент.
Париж.

КЕРДА КНИЖКА

ХАЛКЪИЙ ДОТТАГІАЛАХ

«Ленински доттагІалца чІоагІа да вай» яхача Къилбаседа Кавказа зональни серегІа арадувла книжкаш дукхадеза деннад наха. «Ир» яхача издательстве (г. Орджоникидзе) хІанзза арахийцад Къилбаседа ХІирийчерча вовзаш волча социолога Саламов Бориса яздаь «Лоамара халкъаш: тоадалари гаргадахари. Къилбаседа Кавказа лоаман халкъаш дегІаахара интернациональни къамийн процессаш цаІаш хиларахи» яха книжка.

Из книжка яздаьд Къилбаседа Кавказа автономни республикай партийни паччахьалкхений архивай материалаш ларде а лувцаш. ХІаьта царех цхьаяраш эггара хьалха ювцаш а я. Хаьдда социологически тохкам беш гучадаьннараша хьахьокх лоаман халкъий доттагІал хьахилар, чІоагІдалар, дегІаахар.

Авторо творчески тохк цу халкъий хІанзарча прогрессе цар интернациональни къамийн процессаш цаІаш хилар. Б. Саламова нийса белгалдоаккх лоаман халкъаш дегІадоагІача, дерригача социалистически халкъий а санна, уж Советски Союза кхыча халкъашца дІахо а гаргадаха гІертара юкъара закономерносташ дукхагІа хилар. Халкъаш экономически культурни дегІаахара темпаш объективно сихъеча регионални башхалонаша къамашта юкъе лелача гІулакхашта шоай белгало юташ хилар а националистически уйланІа лоаттабу къовсам сихбеш хилар а белгалдаьккхар цо.

Вай республика предприятешкара даннеш, экономически а культурни а бувзамаш юкъе а кхувлаш яздаь хилара Нохч-ГІалгІайчснерча наьха деша дукхагІа безам хургба из книжка.

Книжка тІа дикка моттиг дІалоац лоаман халкъий меттаыи, лоамарой къамий традицеш дегІаахаро, къахьегамхой интернационалистски сакхетам хьахиларо, общественни вахара интернационализаци яра Іилма-технически революце яьча влияне. Бакъда книжка тІа долла хІама а кІоаргген массе оагІорахьареи дийца даьннад ала йиш яц. ХІаьта а Б. Саламова монографи лоаман халкъий къамашта юкъера гІулакхаш дика тохкаш я. Дийшачунга цо кІоаргга кхетадойтаргда СССР халкъий интернационализмаи доттагІалеи маІан.

А. БАГДАСАРЯН,
экономически Іилмай кандидат.

ТЕЛЕВИДЕНИ

17 июнь

I ПРОГРАММА

9.00 — Передачай программа. 9.05 — Босбола телевидени. Іуйрийнара гимнастика. 9.20 — Кердадараш. 9.30 — Босбола телевидени. Круговов. «Къаьна мастер» яха телевизионни спектакль. 11.20 — Чайковский. Концерт. 14.20 — Передачай программа. 14.25 — «Наькъахой» яхача а, «Лакхале» яхача а «Бригадир» яхача а телевизионни документальни фильмай программа. 15.30 — «Лев Кассиль». Литературах йола передача. 15.55 — Шахматни школа. Разряднийкий класс. 16.25 — «Котало» яха арара почта. 16.55 — Берашта дола фильм. «Бетховена концерт» яха художественни фильм. 18.00 — Нохч - ГІалгІайчу гІолла. Информационни программа (эрсий гІалгІай меттала). 18.20 — Телевизионни плакат. 18.25 — Шун писмошта жоп лу оаха. Нохч-ГІалгІай облсовпрофа председателa Беляева выступлени. 18.45 — Іалама доттагІий телевизионни клуб. 1975-ча шера хьийкъа ялат чудара тІехьа. 19.15 — Концерт. 19.45 — «Юхедисача дерригача вахарах» яхача телевизионни дукха серийни художественни фильма премьера. «Наькъахой» яха хьалхара сери. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — Босбола телевидени. Дели бе балет. Опереи балетеи Ленинградски Академически зІамигача театра «Коппелия» яха спектакль. Пистеьлча — кердадараш, передачай программа.

II ПРОГРАММА

18.00 — Кердадараш. 18.15 — Мультфильм. 18.25 — Босбола телевидени. «Къаьнача кедровай мехка» яха телевизионни документальни фильм. 19.15 — Телевизионни фильм. 19.25 — Дунен халкъашта юкъера обозрени (нохчий меттала). 19.40 — Шоана, бераш. 19.50 — Ялат чуэцаш латт.

18 июнь

I ПРОГРАММА

9.00 — Передачай программа. 9.05 — Босбола телевидени. Іуйрийнара гимнастика. 9.20 — Кердадараш. 9.30 — Босбола телевидени. «Массанена тІехьа цаІ, цхьаннена тІехьа массавар». Ленинградера передача. 10.30 — Босбола телевидени. «СелаІад» яхача телевизионни программа дунен халкъашта юкъера фестиваль (Чехословаки). 11.00 — «Юхедисача дерригача вахарах» яха телевизионни дукха серийни художественни фильм. Хьалхара сери. 14.25 — Передачай программа. 14.30 — Социалистически мехкай телевидене документальни фильмай программа. 15.40 — «Профессех дола дувцараш». 16.10 — «Іилма-техника». 16.40 — Босбола телевидени. Берашта дола фильм. «Шин океана къайле» яха художественни фильм. Хьалхара сери. 18.00 — Нохч-ГІалгІайчу гІолла. Информационни программа (эрсий, нохчий меттала). 18.20 — Телевизионни плакат. 18.25 — «Саг, общество, закон». 18.45 — Фильм. 18.50—Сатирически объектив. 19.10 — Телевизорашка хьожарий хаттарашта жоп лу СССР Іилмай Академе членакорреспондента Афанасьевс. 19.40 — Босбола телевидени. «Спортлото» тираж. 19.50 — «Юхедисача дерригача вахарах» яхача телевизионни дукха серийни художественни фильма премьера. ШоллагІа сери. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — Босбола телевидени. Документальни экран. Передача дІахьу поэта Рождественске. 22.45 — Спортивни гимнастиках йолча Европа чемпионата итогаш. МаІа нах. Пистеьлча — кердадараш, передачай программа.

II ПРОГРАММА

18.00 — Кердадараш. 18.15 — Босбола телевидени. «Нагахь-санна хьайна унахцІена хилар лойя» яха теннкий спектакль. 18.30 — «24 сахьат». Информационни выпуск. 18.45 — «Юртара горизонташ». 19.10 — Город Аргунера номер 29-гІа йолча профессионально - техническии училище художественни самодеятельноста коллектива концерт (нохчий меттала). 19.40 — ВЛКСМ Ачхой-Мартановски райкома хьалхарча секретара Юсупова выступлени. 19.50 — Хоамаш, реклама.

РАДИО

17 июнь

6.30 — «Юртара Іуйре». Гудермесски района кхашка гІолла яь радиорейд (эрсий меттала). 6.50 — Керда обрядаш вахара юкъеяхьар. «Красный молот» завода атеизмах йолча Совета председателa Недельковай выступлени (эрсий меттала). 7.20 — Республикански газетий обзор. 8.25 — Хоамаш. 8.35 — Моттигерча авторий произведенеш (гІалгІай меттала). 9.00 — «Иштта хиннав къона политрук» яха Саракаева очерк (эрсий меттала). 9.15 — «Социалистически хьисапера вахари мукъача ханах пайда эцари» яха беседа (нохчий меттала). 9.30 — «ХІанзарча ханара къона саг» яха радиовыпуск (гІалгІай меттала). 16.00 — Вай лоалахой болча. Къилбаседа хІирашкахьара передача (гІалгІай меттала). 16.15 — «Красный молот» завода социалистически яхь дІайоланьраш болча» яха передача (нохчий меттала). 18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гІалгІай меттала).

18 июнь

7.20 — Республикански газетий обзор. 8.25 — Хоамаш. 8.35—«КПСС. Социально - экономически программа кхоачашъеш латт» яха профессора Бузлякова беседа (эрсий меттала). 8.50 — Халхара ашараш (нохчий меттала). 9.10 — «Комбайнер» яха радиоочерк (гІалгІай меттала). 9.25 — «Цар пятилетка кхоачашъяьй» яха зарисовка (гІалгІай меттала). 9.35 — Ашараш. 9.40 — Интернациональни доттагІлеи радиоклуб (эрсий меттала). 16.00 — «ДоттагІлено хьадаьр» яха корреспонденци (гІалгІай меттала). 16.15 — КПСС 25-ча съезда толамашца наькъа гІоргда. «Дерригача кхоачамех пайда эца» яха корреспонденци (нохчий меттала). 16.30 — Ашараш (эрсий меттала). 16.45 — «Юртара вахар». Ачхой-Мартановски района хиш дехкача кхашка яь радиорейд (нохчий меттала). 18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий гІалгІай меттала).

ХАОТТАМ

Тахан республике гІоллеи Грозненеи хувцалуш морхаш а йолаш, дукхагІча даькъе йоачан а йоацаш, бе-беча оагІорахьара секунде 3—7 метр чІоагІа мух а хьекхаш ха хилен фегара температура республике гІолла 23—28, Грозне 26—28 градус йІовхал йолаш хилен тарлу. Кхоанеи ломмеи кІезиг-дукха морхаш а йолаш, къулба - малхбоалехьара секунде 3—7 метр чІоагІа мух а хьекхаш ха хилен фегара температура бийсашка 14—19, деношка 27—32 градус йІовхал йолаш хилен тарлу.

Метеостанци.

ТХА АДРЕС: 364051, г. Грозный, Ленина улица, 11 (3-гІа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехкто кхама секретара — 3-34-38; партийни вахарен культуран отделий — 3-61-46; промышленноста отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; письмой отдела — 2-80-71; бухгалтере — 2-54-30.

НАШ АДРЕС: 364051, г. Грозный, ул. Ленина, 11, (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря—3-34-38; отделов партийной жизни и культуры—3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем — 2-80-71; бухгалтерии — 2-54-30.

Газет арадувл шинарен, ерен, шоаттен деношка.

«Грозненский рабочий» издательства типографи, Революце проспект, 7/84. Типография изд-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/84.

Заказ № 4171.